

Pregled vodnih ptic in ujed Cerkniškega jezera; spremljanje številčnosti s poudarkom na preletu in prezimovanju

Survey of the waterfowl and birds of prey of Lake Cerknica with emphasis on their passage and wintering

Primož KMECL, Karin RIŽNER

1. UVOD

V zadnjem času je raziskovanje Cerkniskega jezera preraslo v oblikovanje celovite zasnove naravovarstvenega in krajinskega režima v okviru Notranjskega regijskega parka. S pričujočim člankom o preletu in prezimovanju vodnih ptic in ujed se pridružujeva skupnim naporom, da bi ovrednotili in opisali ptičji svet na jezeru.

Od prve sodobne raziskave ornitofavne jezera je minilo že dobrih dvanajst let (Gregori 1979). V vmesnem času je bilo nekaj organiziranih popisov ptic, predvsem v gnezditnem obdobju (kartiranje v okviru gnezditvenega ornitološkega atlasa (Geister 1983), in dva dokumentirana mladinska raziskovalna tabora (Anonimus 1987a, 1987b). Prezimovanje ptic je bilo raziskano v okviru zimskega ornitološkega atlasa (Sovinc 1988). Kljub relativno pogostim obiskom in odkritjem nekaterih zanimivih gnezdilcev in redkih vrst pa so bila opazovanja omejena le na odkrivanje vrst in manj na dinamiko preleta in prezimovanja.

Najin namen je bil zbrati vse zanimivejše starejše podatke in jih ovrednotiti

v okviru ugotovljene dinamike številčnosti in nastalega seznama vrst. Želela sva tudi okvirno predstaviti metodo dela, čeprav je ta šele nastajala med delom samim. V članku predstavljava rezultate raziskave v letih 1991 in 1992 in zanimivejše starejše podatke.

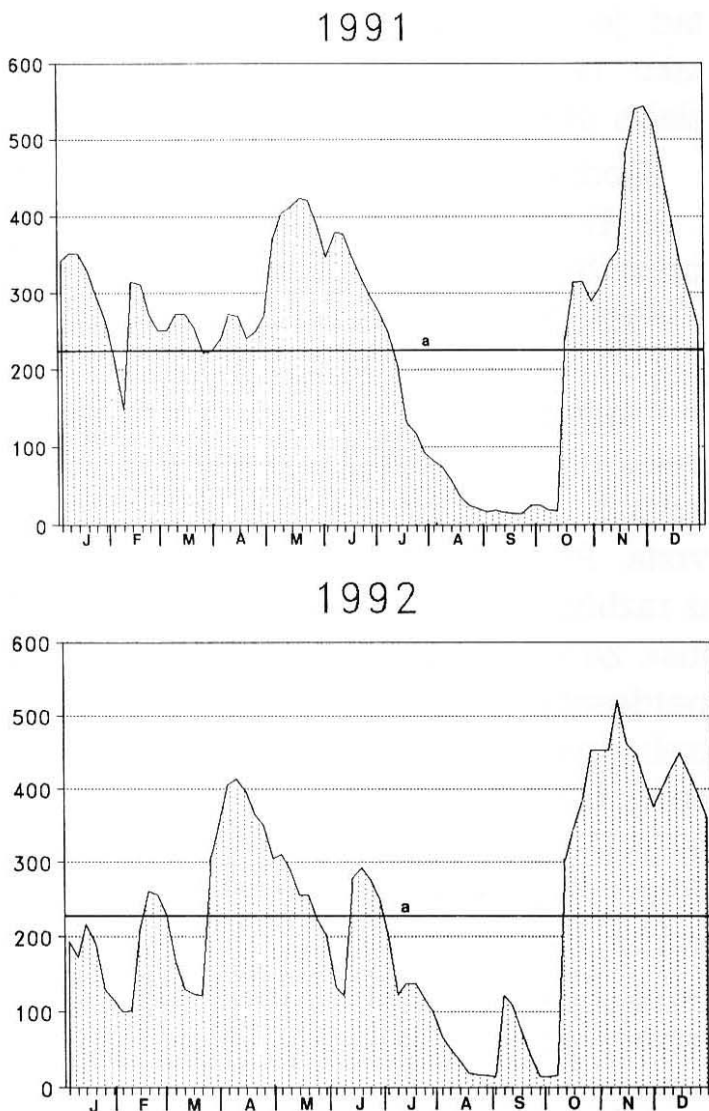
Razen nekaj izjem obravnavava ptice, ki so vezane na vodne oziroma močvirnate habitate ter ujede. Ne obravnavava ptic pevk.

Pomen raziskovanega predela je podrobneje razložen drugje v tej publikaciji, zato tudi kasneje v tekstu obravnavava samo ornitološki vidik glede na temo članka.

2. OPIS OPAZOVANEGA PODROČJA

Pomembnejši dejavniki, ki vplivajo na prelet in zimovanje ptic na Cerkniskem jezeru, so: 1. geografski dejavnik (bližina morja, zaprtost jezera); 2. klimatski dejavnik (zaradi poudarjenega celinskega podnebja hladnejša mikroklima, dinamika zaledenitve); 3. geološki dejavnik (razgibanost, globina jezera); 4. dejavnik stanja vode; 5. vegeta-

cijsko prehranjevalni dejavnik; 6. človeški dejavnik. Tudi podroben opis področja je podan drugje v tej publikaciji. Na sliki 1 podajava prikaz spreminjanja gladine jezera v času raziskave.

Slika 1: Nihanje višine vode v letih 1991/92; abscisa: pentadna časovna skala; ordinata: maksimum višine vode v dani pentadi (podatki HMZ R Slovenije). Približno okoli odčitka, označenega s črto (a), voda prestopi strugo Stržena.

Fig. 1: Oscillation of water-level in 1991/92; abscissa: pentad time scale; ordinate: max. water-level in given pentad. Line (a) indicates the point at which water overflows the bed of the Stržen stream.

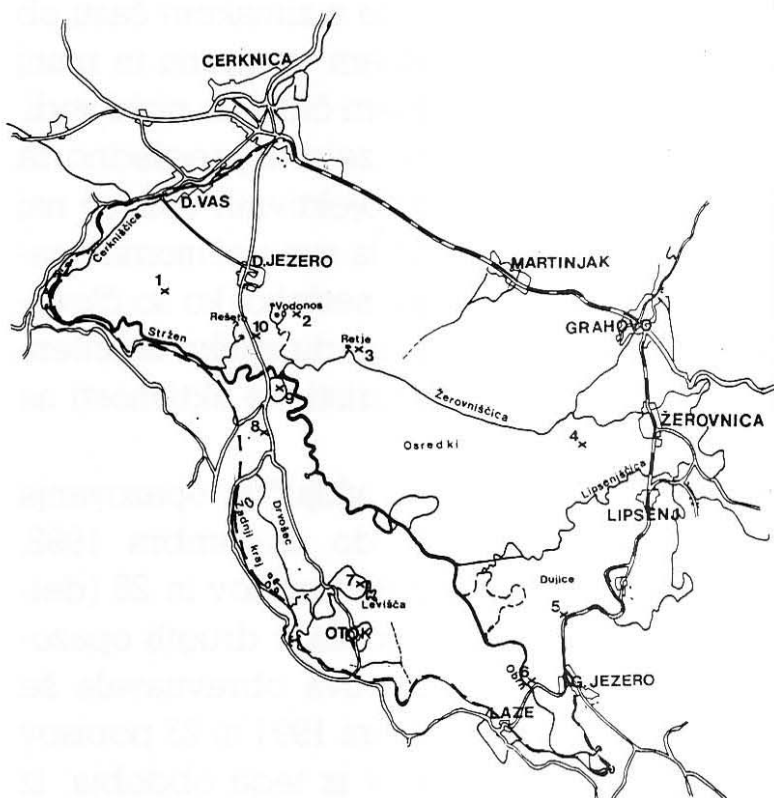
3. METODE DE LA

Meja opazovanega področja je označena na sliki 2. Pri popisovanju sva

pregledovala predvsem površino jezera in vlažna področja; suha področja sva pregledovala občasno.

Pri popisovanju ptic sva uporabljala točkovno metodo. Z vsake točke je mogoče pregledati del jezera, paziti je treba le na večje premike ptic. Ko je jezero pozimi in poleti zmanjšalo svoj obseg, sva delala tudi obhodne popise po področjih, ki sva jih določila predvsem glede na dostopnost. Podatke sva tudi pri točkovnem popisu zbirala po teh področjih, saj naju je zanimala tudi lokalna številčnost.

Pri delu sva opazovala z naslednjih točk (po priporočljivem vrstnem redu obhoda glede na položaj sonca): 1. Jezerska gmajna, 2. Vodonos, 3. Retje, 4.

Slika 2: Meje opazovanega področja (---) z vrisanimi opazovalnimi točkami (x)

Fig. 2: Border-line of the surveyed area (---) with marked observation points (x)

Predblatnica, 5. Dojice, 6. Obrh, 7. Levišča, 8. Kleni vrh, 9. Gorica, 10. Rešeto.

Opazovala sva predvsem v dopoldanskih urah, več popisov sva naredila tudi v zgodnjih jutranjih in večernih urah (o mraku, ura je bila odvisna od letnega časa) z namenom ugotoviti prisotnost vrst, ki na jezeru prenočujejo.

Pri opazovanju sva uporabljala standardno optično opremo (daljnogled 10 × 50, teleskopi 20–60 × 60, 15–45 × 50, 20–60 × 77).

Vplivov na natančnost štetja (bias) nisva mogla povsem izključiti in so tudi nujno nihali od obdobja opazovanja. Glavni objektivni vplivi so bili vreme (slaba vidljivost, valovi), višina vode (kolikšen del jezera je bil pokrit s trstjem), specifično obnašanje posamezne vrste (potapljanje). Tako je bilo štetje zelo natančno v zimskem času ob visoki vodi in jasnem vremenu in manj natančno v poletnem času ob nizki vodi, ko jezero postane zelo nepregledno za opazovanje. Od subjektivnih vplivov naj omeniva samo to, da sva večinoma opazovala v soboto ali nedeljo, ko so človeški posegi v naravno dinamiko najintenzivnejši (različne turistične aktivnosti na jezeru).

V ta članek sva vključila opazovanja od januarja 1991 do decembra 1992. Delo je obsegalo 87 popisov in 26 (delnih ali popolnih) popisov drugih opazovalcev. V razpravi sva obravnavala še 8 popisov pred letom 1991 in 23 popisov drugih opazovalcev iz tega obdobja, iz obeh obdobjev pa tudi precejšnje število posamičnih podatkov.

Številčnost sva prikazala kot odvisnost vsote pentadnih maksimumov (or-

dinata) od časovne pentadne skale (abscisa). Od 73 pentad je bilo obdelanih 62 (84,9 %). Neobdelane so ostale naslednje pentade: 2, 9, 16, 28, 34, 37, 38, 41, 42, 60, 61. Največ neobdelanih pentad je iz gnezditvenega obdobja, in tako na prikaz preleta in zimovanja slaba obdelava ni bistveno vplivala.

Zgodnejše podatke (literatura, pred l. 1991) sva vključila pri primerjalni razpravi že v sistematskem delu.

Ptice sva razvrstila glede na zbrane podatke v letih 91/92 v naslednje statusne kategorije: zimski gost, poletni gost, celoletni gost, preletni gost (spomladi, jeseni), gnezdilka, gnezditveno sumljiva vrsta. Pri nekaterih vrstah uporabljava iz različnih vzrokov oznako »neznan status«. Za vrste, za katere je bilo v zadnjih petdesetih letih zbranih od enega do treh opazovanj, uporabljava kategorijo naključni gost. Arbitrarno sva dodala še pridevnike redek, reden in maloštevilen. Podrobnejši obravnavi gnezditve sva se namerno izogibala, saj je obravnavana drugje v tej publikaciji. Pri oznaki preleta ne uporabljava samo oznake preletni gost spomladi oziroma jeseni, ampak npr. pri pobrežnikih tudi preletni gost poleti. Pri tem čas pojavljanja ni astronomsko omejen, pač pa je letni čas omenjen tako, da zajema kvantitativno čim večji del fenofaze (preleta). Tako se npr. kategorijo preletni gost spomladi tolmači tako, da večina preleta poteka spomladi, lahko pa se začne že pozimi. Tipičen primer je priba.

Morda sta prelet in zimovanje, kategoriji, ki sta uporabljeni v naslovu članka, preozki, saj sva opazovala čez vse

leto, tudi v gnezditvenem obdobju. Podatki iz gnezditvenega obdobja nam predvsem za race pri pazljivem opazovanju številčne dinamike (tudi relativne med spoloma) lahko dajo okvirno število verjetno gnezdečih parov. Rezultati pa so za zdaj samo okvirni in jih nisva podrobneje obdelovala. Prav tako je težko reči, koliko in kateri od opazovanih osebkov spadajo k tipičnim preletnikom in kateri h klatežem, oziroma je težko potegniti mejo med različnimi kategorijami.

4. SISTEMATSKI DEL

V tekstu uporabljava naslednje okrajšave: M: samec, F: samica, os.: osebek, ad-g: odrasli osebek v svatovskem perju, ad-z: odrasli osebek v zimskem perju, juv: juvenilno perje, lz: prvo zimsko perje, lp: prvo poletno perje, imm: nezrel osebek, C. j.: Cerknško jezero, dr: društveni izlet, Nmax: maksimalno število za omenjeno statusno kategorijo.

Podatke pred letom 1991 in podatke iz literature navajava v posebni rubriki, pri čemer praviloma ne navajava vseh podatkov, marveč samo zanimivejše, razen če ni drugače poudarjeno. Tu navajava tudi morebitne dodatne podatke iz leta 1993. Posebej omenjava tudi zanimivejše podatke iz opazovanj v letih 1991/1992.

Slovenska imena povzemava z nekaj izjemami iz dela Slovenske ptice (Geister 1980), znanstvena pa iz dela Die Limicola – Liste der Voegel der Westpalaearktis (Barthel, Hill 1988).

Mnogo dragocenih in doslej še neobjavljenih podatkov so nama prijazno od-

stopili (navajava tudi kratico avtorjev, ki jo uporabljava v tekstu): Enrico Benusi (EB), Luka Božič (LB), Matjaž Bratuš (MB), Iztok Geister (IG), Žiga Gombač (ŽG), Peter Grošelj (PG), Tomaž Jančar (TJ), Kajetan Kravos (KK), Slavko Polak (SP), Borut Rubinič (BR), Martin Schneider-Jacoby (MS), Jaka Smole (JS), Andrej Sovinc (AS), Dare Šere (DŠ), Peter Trontelj (PT), Al Vrezec (AV), za kar se jim lepo zahvaljujeva. Za pomoč se zahvaljujeva tudi vsem sodelavcem Ornitološkega tabora na Cerknškem jezeru 1992 in delavcem Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije, ki so nama odstopili podatke o stanju vode.

4.1. Pregled vrst

RDEČEGRLI SLAPNIK *Gavia stellata*

Status: naključni gost

1. 2. 12. 1984, 2 os. (KK)

POLARNI SLAPNIK *Gavia arctica*

Status: redni preletni gost spomladi (Nmax = 6, ad-g, 3. 5. 91, redni preletni gost jeseni in pozimi (Nmax = 5, 6. 12. 91) (11 podatkov).

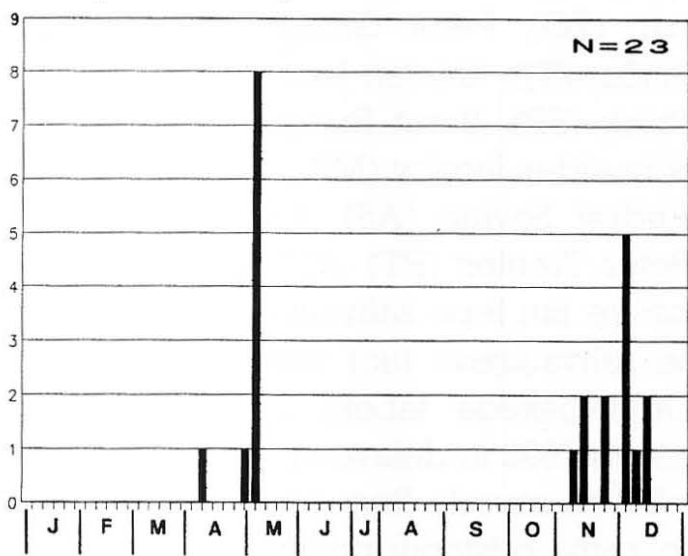
Zadržuje se predvsem na severnem delu jezera.

Na preletu spomladi je v svatovskem perju, jeseni in pozimi pa v zimskem.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 25. 11. 90, 7 os., ad-z; 15. 12. 90, 1 os.; 10. 11. 90, 4 os. (Bibič et al., 1992); 2. 12. 84, 1 os. (KK); 8. 12. 87, 7 os. (AS). Gregori (1979) omenja le dva stara podatka izpred več kot sto let.

Pojavlja se v istem času kot na obali (Škornik et al. 1990), število osebkov je sicer manjše, kljub temu pa je C. j.

poleg obale najpomembnejša zimska postaja v Sloveniji za to vrsto, tudi v primerjavi s štajerskimi vodnimi zbiralniki (Bibič 1988).

Slika 3: *Gavia arctica*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 3: *Gavia arctica*: sum of pentad peaks 1991/92

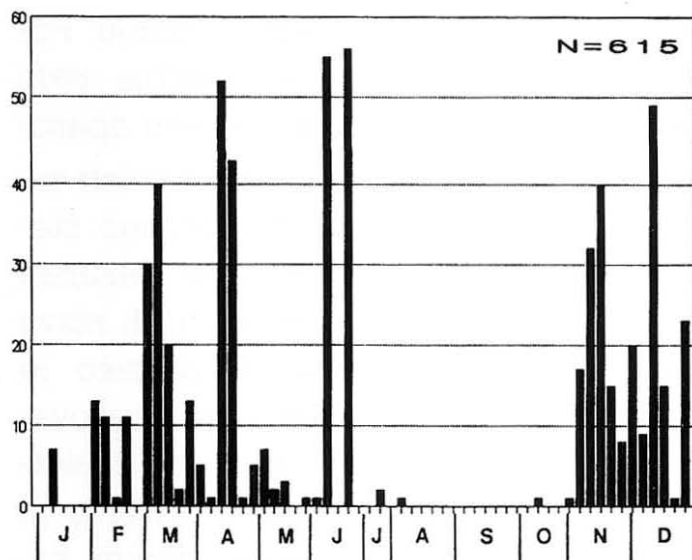
MALI PONIREK *Tachybaptus ruficollis*

Status: redni preletni gost spomladi (Nmax = 50, 12. 4. 92), gnezdilec, poletni gost, redni preletni gost jeseni (Nmax = 40, 21. 11. 92), redni zimski gost (Nmax = 25, 13. 12. 91) (47 podatkov).

V vseh fenofazah se zadržuje predvsem v trstju na sredini jezera in ob Dojicah. Najdemo ga tudi v Zadnjem kraju, kjer je bil mnogokrat edina opažena ptičja vrsta. Maksimuma v juniju: pojoči samci.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 14. 1. 89, 24 os. (SP); 15. 4. 90, 55 os.; 12. 12. 1973, 65 os. (Gregori 1979).

Vzroki za relativno majhno številčnost pozimi niso popolnoma jasni, dinamika številčnosti je podobna kot v Pesniški dolini (Gregori 1989).

Slika 4: *Tachybaptus ruficollis*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 4: *Tachybaptus ruficollis*: sum of pentad peaks 1991/1992

ČOPASTI PONIREK *Podiceps cristatus*

Status: redni preletni gost spomladi (Nmax = 30, 5. 4. 92), gnezdilec, poletni gost, preletni gost jeseni, redki in maloštevilni zimski gost (34 podatkov).

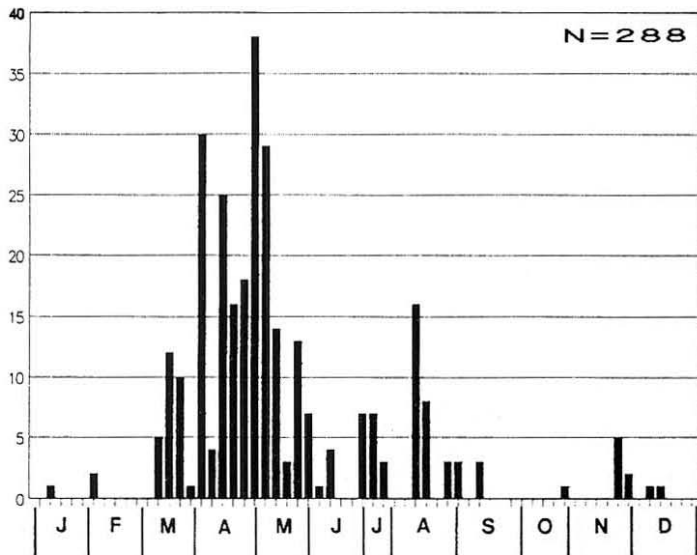
Na preletu in zimovanju se zadržuje na severnem delu jezera. Od srede marca se pojavljajo v parih, letujejo mladostni osebki.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: Gregori (1984) je prvič opazil gnezdenje v letu 1983; 8. 12. 87, 3 os. (AS); 24. 11. 90, 1 os. (AS).

SIVOGRLI PONIREK *Podiceps grise-gena*

Status: gnezdilec, poletni gost, redki in maloštevilni zimski gost (Nmax = 3, 12. 12. 92 (BR, AV)) (23 podatkov)

Zadržujejo se predvsem na Leviščih, izven časa gnezdenja pa na severnem delu jezera. Posebej zanimivi so gnezdilni podatki. Pri pomladanskem prihodu sva opazila največ 10 osebkov (5

Slika 5: *Podiceps cristatus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 5: *Podiceps cristatus*: sum of pentad peaks 1991/1992

parov) 20. 4. 92. Ponirki so se že svatbeno oglašali. Najzgodnejši datum opažanja je 5. 4. 92, ko sva opazovala dva para. Avgusta predvsem juvenilni osebk.

Podatki: 21. 11. 92, 1 os., lz; 6. 12. 92, 1 os., ad-z.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 22. 9. 89 (Jančar 1991)

ZLATOUHI PONIREK *Podiceps auritus*

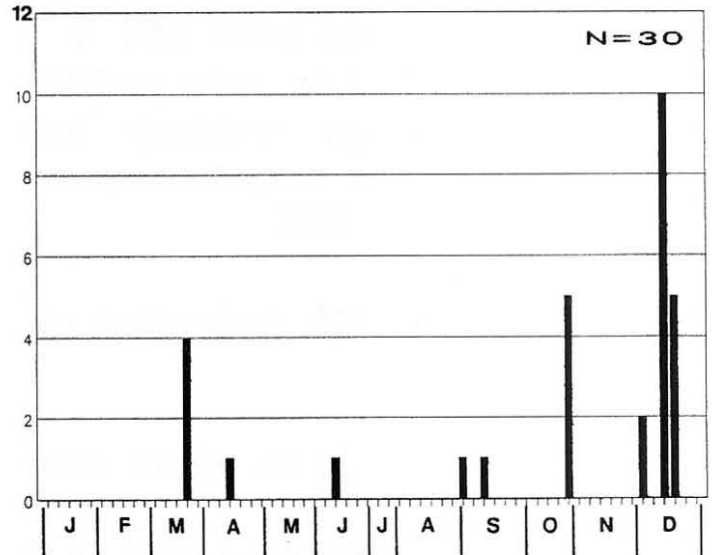
Status: naključni gost

1. 13. 1. 91 1 os. (Kmecl, Rižner 1991)

ČRNOGRLI PONIREK *Podiceps nigricollis*

Status: redek in maloštevilen preletni gost spomladi in jeseni, poletni gost, zimski gost (Nmax = 10, ad-z, 13. 12. 92) (10 podatkov).

Zadržujejo se na severnem delu jezera in v trstju. Spomladi svatovsko ali prehodno perje, poleti juvenilni osebki ali prehodno perje, od oktobra naprej

Slika 6: *Podiceps nigricollis*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 6: *Podiceps nigricollis*: sum of pentad peaks 1991/1992

zimsko perje.

Podatki: 8. 6. 91, 1, ad-g (PT); 12. 9. 92, 1, juv.

C. j. je pomembno prezimovališče za to vrsto v celinski Sloveniji.

VELIKI KORMORAN *Phalacrocorax carbo*

Status: maloštevilen in redek preletni gost spomladi in jeseni (5 podatkov).

Podatki: 29. 3. 92, 2 os., podvrsta *sinensis*; 5. 4. 92, 1 os.; 18. 10. 92, 1 os. (MS); 7. 11. 92, 3 os.; 21. 11. 92, 2 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 20. 3. 88, 2 os. (KK).

Verjetno je preplitva voda vzrok za redko pojavljanje te vrste, ki je drugače v Sloveniji pogosta na preletu in zimovanju.

VELIKA BOBNARICA *Botaurus stellaris*

Status: gnezditveno sumljiva vrsta, na Levišču sta ves junij 92 pela dva osebka (Polak 1992).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 11. 11. 90, 1 os. (edini podatek izven gnezditvenega obdobja); tudi Šere (1992) poroča o petju najmanj dveh samcev 24. 6. 1990.

MALA BOBNARICA *Ixobrychus minutus*

Status: neznan

V letih 91 in 92 je na jezeru nisva zasledila.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 6. 5. 75, 2 os., M, F (Gregori 1979); 10. 7. 87, 2 os., ad (Anonimus 1987b).

KVAKAČ *Nycticorax nycticorax*

Status: naključni gost (1 podatek)

1. 7. 5. 75, 2 os. (Gregori 1979)

2. 1. 5. 92, 1 os., imm

ČOPASTA ČAPLJA *Ardeola ralloides*

Status: redok in maloštevilen preletni gost spomladi (3 podatki).

Podatki: 9. 5. 92, 1 os.; 8. 6. 91, 1 os. (PT); 12. 5. 91, 1 os. (DŠ); 8. 5. 82, 1 os., M (IG); 8. 5. 87, 2 os. (KK); 9. 5. 87, 2 os. (KK).

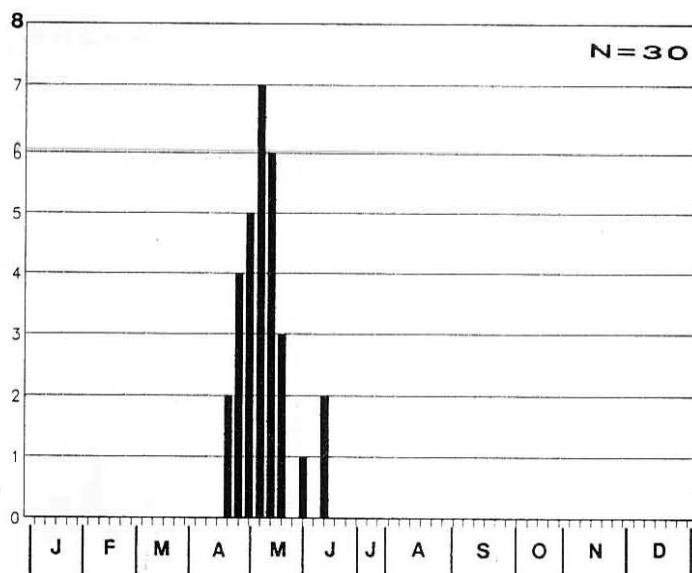
Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: tri podatke iz let 1974, 1975 in 1977 iz enakega obdobja kot novejši podatki omenja tudi Gregori (1979).

MALA BELA ČAPLJA *Egretta garzetta*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 6, 1. 5. 92; Nmax = 6, 9. 5. 92) (12 podatkov).

Najraje se zadržujejo na mokrih travnikih na severnem robu jezera.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v

Slika 7: *Egretta garzetta*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 7: *Egretta garzetta*: sum of pentad peaks 1991/1992

literaturi: 8. 5. 82, 2 os. (IG); 29. 4. 89, 1 os. (dr).

VELIKA BELA ČAPLJA *Egretta alba*

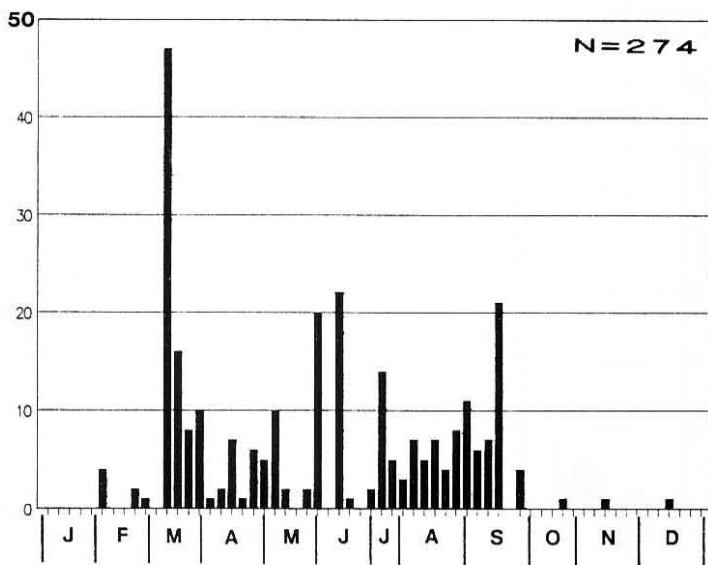
Status: redok in maloštevilen preletni gost jeseni (Nmax = 2, juv, 11. 10. 92), glede na starejše podatke tudi poletni gost (3 podatki).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 22. 9. 89, 2 os. (TJ); 15. 7. 90, 1 os. (TJ); 21. 10. 90, 2 os.; 26. 10. 90, 1 os. (IG); 2. 8. 90, 3 os. (Bibič et al., 1991); 4. 11. 90, 3 os. (KK).

SIVA ČAPLJA *Ardea cinerea*

Status: celoletni gost (Nmax = 39, 8. 3. 92; Nmax = 11, 6. 6. 92; Nmax = 12, 15. 9. 91) (49 podatkov)

Pozimi redka in maloštevilna, poleti so prisotne tudi ob nizki gladini vode (obilica hrane – mlade žabe). Ob Obrhu pri Lazah rade posedajo po smrekah. Zadržuje se na odročnih plitvinah po vsem jezeru. Opazni so viški zgodaj spomladi, junija in po končani gnezditvi.

Slika 8: *Ardea cinerea*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 8: *Ardea cinerea*: sum of pentad peaks 1991/1992

RJAVA ČAPLJA *Ardea purpurea*

Status: redok preletni gost spomladi (4 podatki).

Podatki: 28. 5. 92, 2 os. (EB); 3. 5. 91, 2 os.; 11. 5. 91, 1 os.; 8. 6. 91, 1 os. (PT)

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 29. 4. 89, 5 os. (dr); 24. 6. 90 2 os. (Šere 1992); 30. 5. 74, 1 os. (Gregori 1979); 30. 5. 75, 1 os. (Gregori 1979).

ČRNA ŠTORKLJA *Ciconia nigra*

Status: preletni gost, gnezditveno sumljiva vrsta (4 podatki).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 17. 7. 89, 3 os., 1 ad, 2 juv (IG); 24. 6. 90, 1 os. (Šere 1992); 10. 6. 81, 2 os. (Grošelj 1982); 3. 6. 90, 2 os. (Žgavec 1991); 28. 5. 86, 2 os., juv (Geister 1990); 8. 8. 86, 3 os., ad (Anonimus, 1986); 10. 6. 90, 4 os., 2 para (Žgavec 1991); 27. 5. 90, 4 os., dva para (Žgavec 1991); 29. 4. 89, 1 os. (dr).

Gregori (1979) jo omenja kot nekdanjo gnezdilko leta 1960.

BELA ŠTORKLJA *Ciconia ciconia*

Status: preletni gost, gnezditveno sumljiva vrsta (1 podatek).

Podatki: 27. 4. 91, 2 os. (dr).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 14. 6. 85, 1 os. (IG); 28. 5. 86, 18 os. in par na dimniku (Geister 1990); 17. 4. 74, 1 os. (Gregori 1979); 3. 6. 77, 2 os., par išče hrano (Gregori 1979).

PLEVICA *Plegadis falcinellus*

Status: naključni gost

1. 25. 4. 88, 1 os. (KK)

ŽLIČARKA *Platalea leucorodia*

Status: naključni gost

1. 1. 5. 77, 2 os. (Gregori 1979)

2. 28. 4. 91, 2 os. (Grošelj 1991)

LABOD GRBEC *Cygnus olor*

Status: naključni gost

1. brez datuma, leto 1956 (Gregori 1979)

MALI LABOD *Cygnus columbianus*

Status: naključni gost

1. brez datuma, leto 1946 (Gregori 1979)

LABOD PEVEC *Cygnus cygnus*

Status: naključni gost

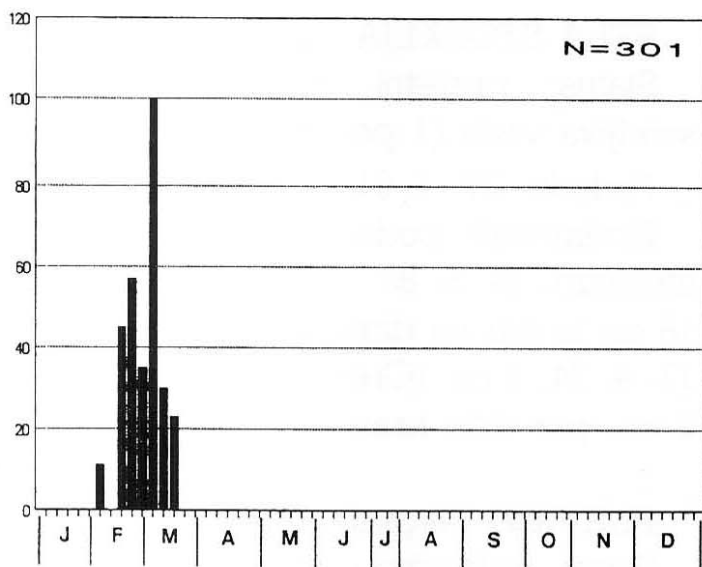
1. 10. 4. 1889 (Gregori 1979)
2. 15. 12. 1991, 1 os., ad (Kmecl, Rižner 1991)

NJIVSKA GOS *Anser fabalis*

Status: naključni gost

1. 11. 3. 74, 34 os. (Gregori 1979)
2. 1. 12. 91, 12 os. (AS)

SIVA GOS *Anser anser*

Slika 9: *Anser anser*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 9: *Anser anser*: sum of pentad peaks 1991/1992

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 100, 2. 3. 1991) (10 podatkov).

V letu 91 in 92 dve jati, približno ob istem času, obakrat podvrsta *anser*. Počivajo na ledu, hranijo se ob Strženu.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 20. 3. 1988, 16 os. (KK). Očitno gre za reden prelet, saj sva gosi opazovala tudi 27. 2. 1993 (7 os. ssp. *anser*).

BELOLIČNA GOS *Branta leucopsis*

Status: naključni gost

1. 23. 2.–17. 3. 91, 1 os. (MB, PK, KK, AS, DŠ) z barvnimi obročki (KK). Vedla se je precej zaupljivo, drugače v družbi s sivimi gosmi, domnevno tudi odletela z njimi.

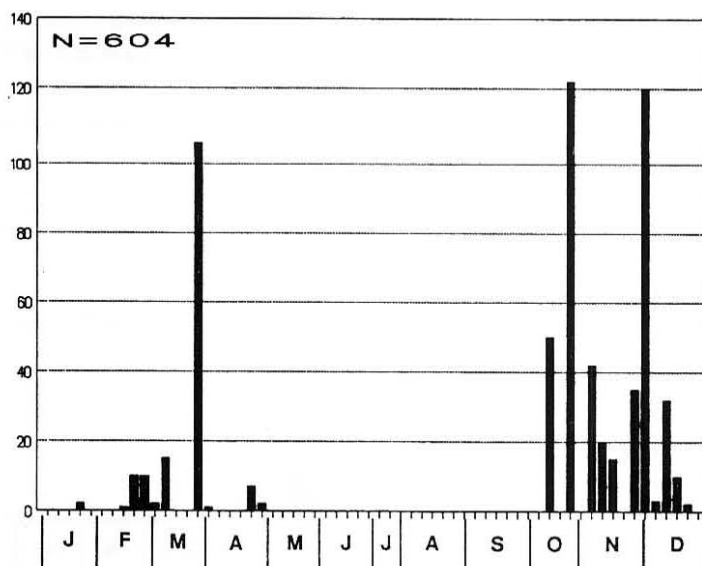
DUPLINSKA GOS *Tadorna tadorna*

Status: naključni gost

1. 25. 4. 1992, 1 os., F (Kmecl, Rižner 1992)

ŽVIŽGAVKA *Anas penelope*

Status: preletni gost spomladi

Slika 10: *Anas penelope*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 10: *Anas penelope*: sum of pentad peaks 1991/1992

(Nmax = 100, 10. 3. 91) in jeseni (Nmax = 100, 18. 10. 92), zimski gost (Nmax = 120, 6. 12. 92) (30 podatkov).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 18. 5. 76, 3 os., 2M, 1F (Gregori 1979), podatek je zanimiv zaradi poznega pojavljanja; 16. 1. 93, 2 os.

Žvižgavka jeseni pride prva od rac na preletu in je relativno številčna, nekaj osebkov ostane na zimovanju v družbi z mlakaricami, tudi ko jezero popolnoma zamrzne (struga Stržena).

KONOPNICA *Anas strepera*

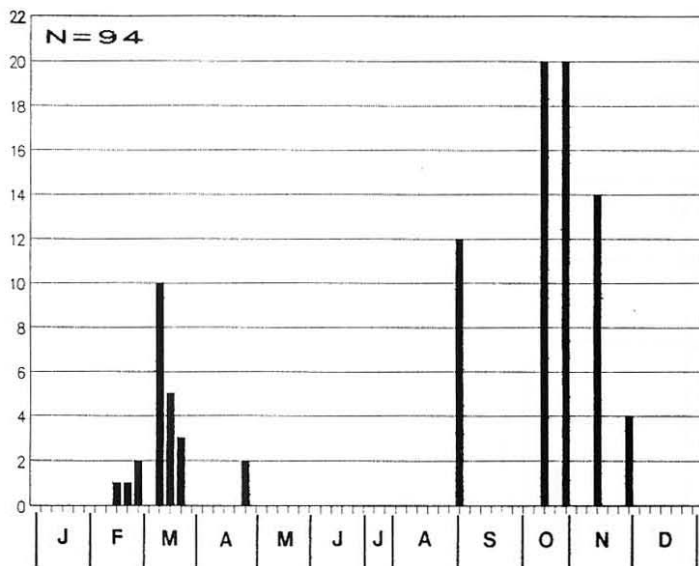
Status: neznan, posamezni podatki jeseni in spomladi (3 podatki).

Podatki: 17. 2. 91, 2 os.; 14. 11. 92, 4 os.; 17. 3. 91, 2 os., M, F (KK).

Možno je, da je bila konopnica do sedaj preprosto spregledana.

KREHELJC *Anas crecca*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 10, 8. 3. 92), poletni gost (Nmax = 12, juv, 1. 9. 92), preletni gost

Slika 11: *Anas crecca*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 11: *Anas crecca*: sum of pentad peaks 1991/1992

jeseni (Nmax = 20, 11. 10. 92; Nmax = 20, 18. 10. 92) (13 podatkov).

Običajno v družbi z mlakaricami. Preseneča popolna odsotnost v času gnezditve in pozimi.

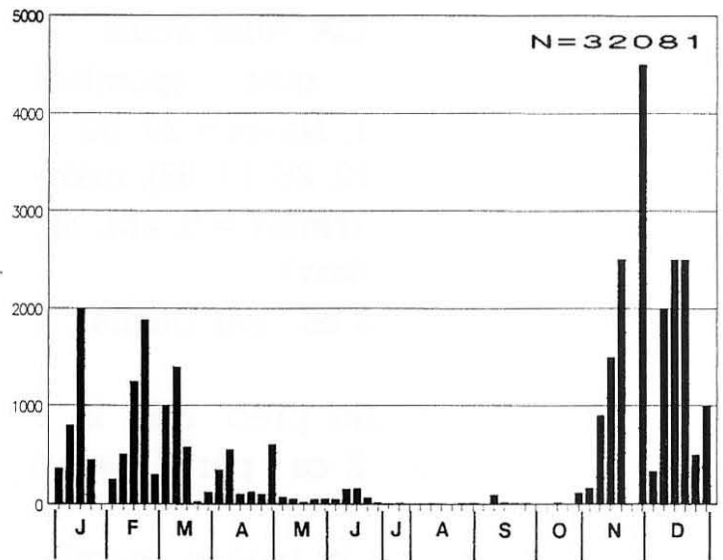
Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: Anonimus (1987b) navaja več primerkov iz začetka julija 1987. Gregori (1979) navaja opazovanje parov konec maja in omenja verjetno gnezditvev.

MLAKARICA *Anas platyrhynchos*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 1250, 16. 2. 91), gnezdilka, poletni gost, preletni gost jeseni (Nmax = 2500, 21. 11. 92; Nmax = 2500, 28. 11. 92), zimski gost (Nmax = 2500, 19. 12. 92) (75 podatkov).

Na preletu in zimovanju se zadržujejo v večji jati na sredini jezera, posamič pa na vsem jezeru.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 2. 8. 90, veliko os. (SP); 8. 9. 90, 50 os., Anonimus (1987b) navaja zadrževanje 100 os. v začetku julija 1987.

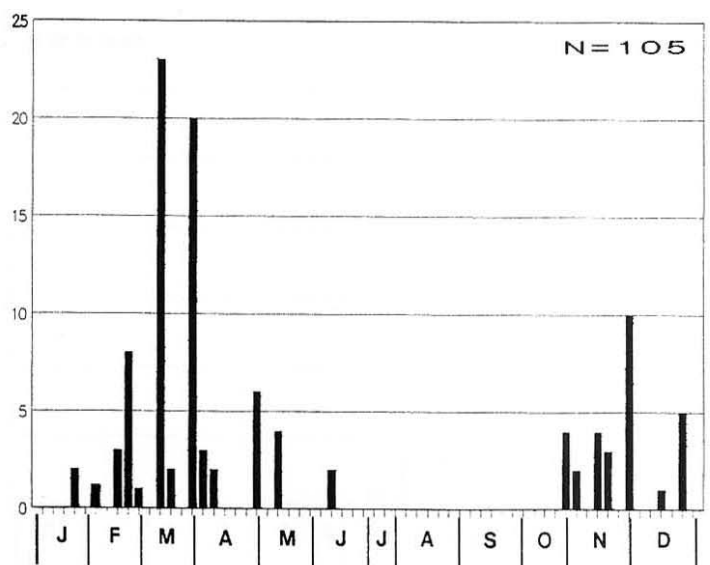

Slika 12: *Anas platyrhynchos*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 12: *Anas platyrhynchos*: sum of pentad peaks 1991/1992

Anonimus (1987a) pa omenja jato 200 os. v začetku avgusta 1986.

Na fenogramu je vidnih več viškov: najbolj izrazit pozno jeseni in zgodaj pozimi, povezan s prihodom na zimovanje in visokim nivojem vode, drugi, preletni, zgodaj spomladi, ki preide v gnezditveno populacijo, opazimo pa tudi zgodnji poletni višek, ko na jezeru gostujejo jate samcev.

Slika 13: *Anas acuta*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 13: *Anas acuta*: sum of pentad peaks 1991/1992

DOLGOREPA RACA *Anas acuta*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 20, 10. 3. 91; Nmax = 20, 30. 3. 91), jeseni (Nmax = 10, 28. 11. 92), maloštevilni zimski gost (Nmax = 5, 2M, 3F, 22. 12. 91) (23 podatkov).

Podatki: 9. 6. 91, 2 os., par (Jančar, v tisku).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 30. 5. 75, 2 os., par (Gregori 1979).

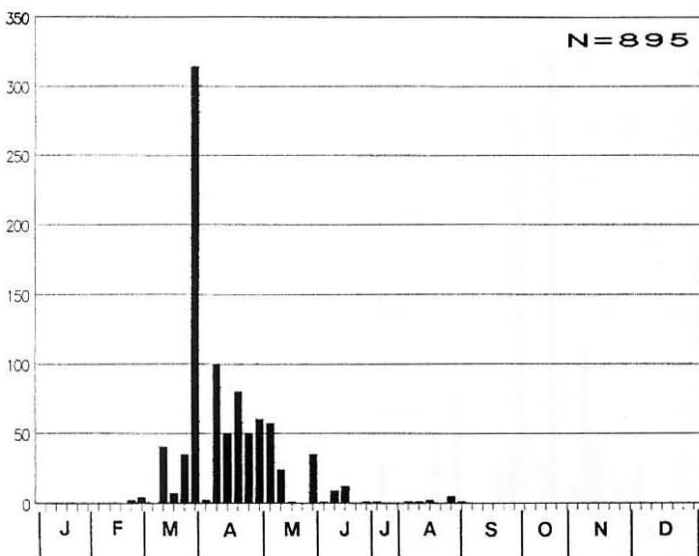
Neizrazit jesenski in tipičen spomladanski preletnik, pozni podatki nas spomnijo na možnost gnezditve.

REGLJA *Anas querquedula*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 300, 29. 3. 92), gnezdilka (33 podatkov).

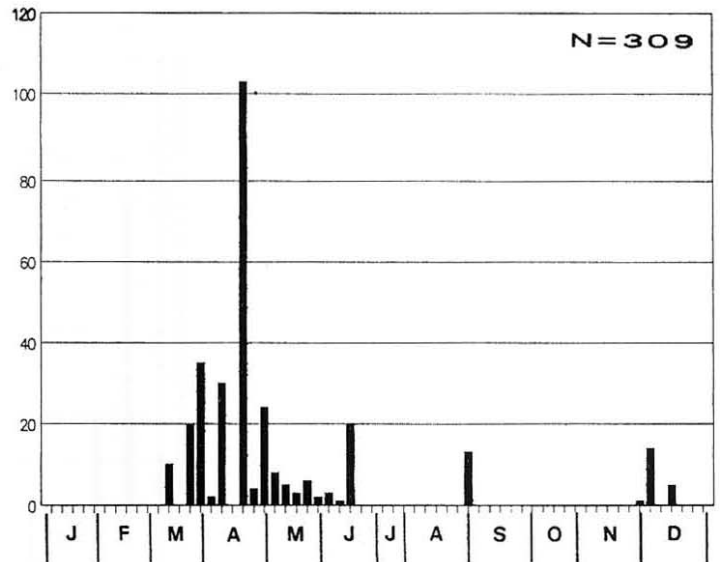
Juvenilni primerki opaženi med 25. 6. in 1. 9.

Vrsta se zelo rada zadržuje v trstju, zato je točnost štetja ob nizki vodi (poleti) vprašljiva.

Slika 14: *Anas querquedula*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 14: *Anas querquedula*: sum of pentad peaks 1991/1992

Slika 15: *Anas clypeata*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 15: *Anas clypeata*: sum of pentad peaks 1991/1992

RACA ŽLIČARICA *Anas clypeata*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 100, 20. 4. 92), poletni gost (Nmax = 13, juv, 1. 9. 92), preletni gost jeseni, zimski gost (Nmax = 14, 12M, 6. 12. 92) (24 podatkov).

Podatki: 13. 6. 91, 20 os., 10 parov.

Zadržuje se v družbi z mlakaricami.

TATARSKA ŽVIŽGAVKA *Netta rufina*

Status: naključni gost

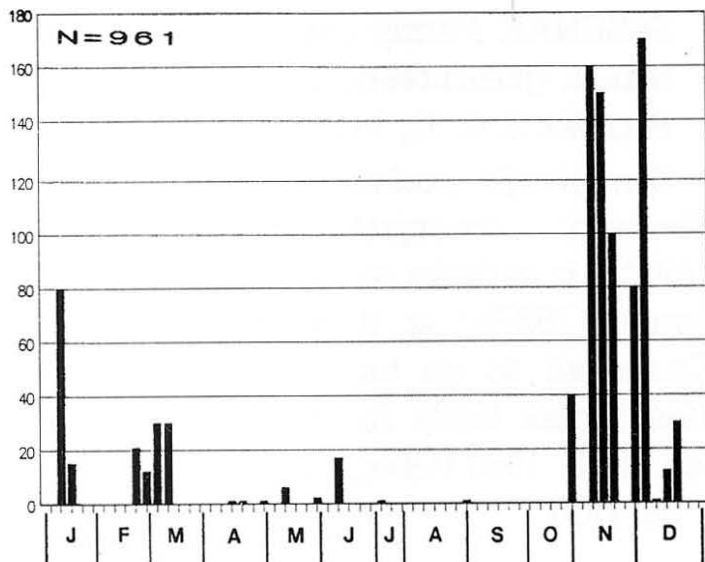
1. 5. 6. 1975, 5 os., 2M, 3F (Geister 1990)

2. 7. 4. 1987, 2 os., par (Kazmierczak 1987)

SIVKA *Aythya ferina*

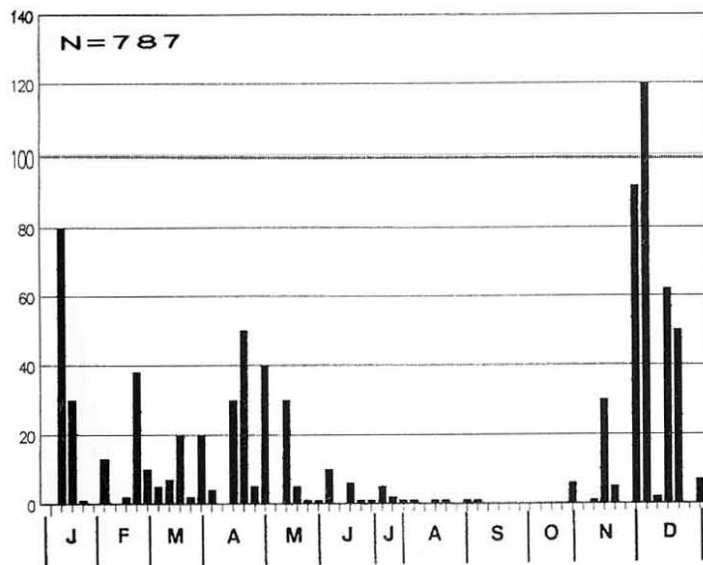
Status: preletni gost spomladi, poletni gost, preletni gost jeseni (Nmax = 150, 14. 11. 92), zimski gost (Nmax = 150, 6. 12. 92), gnezditveno sumljiva (30 podatkov).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 12. 9. 89, 1 os. (TJ).

Slika 16: *Aythya ferina*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 16: *Aythya ferina*: sum of pentad peaks 1991/1992

Slika 17: *Aythya fuligula*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 17: *Aythya fuligula*: sum of pentad peaks 1991/1992

KOSTANJEVKA *Aythya nyroca*

Status: posamezna pojavljanja v gnezditvenem času in jeseni (3 podatki).

Podatki: 27. 4. 91, 3 os. (dr); 9. 6. 91, 2 os., par, (TJ); 25. 6. 92, 1 os., 14. 11. 92, 1 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 24. 6. 90, 2 os., (Šere 1992); 2. 8. 90, 2 os., par, (SP); 3. 8. 90, 2 os., ad, juv, (Žgavec, 1991); 5. 6. 92, 3 os. (Polak 1992); 20. 3. 88, 3 os. (KK).

ČOPASTA ČRNICA *Aythya fuligula*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 50, 20. 4. 92), poletni gost, preletni gost jeseni (Nmax = 90, 28. 11. 92), zimski gost (Nmax = 120, 6. 12. 92), gnezditveno sumljiva (53 podatkov).

Jate čopastih črnica se zadržujejo nad globljimi deli jezera (požiralniki, struga Stržena).

RJAVKA *Aythya marila*

Status: naključni gost

1. 8. 12. 91, 9 os. (Rubinič 1992)

2. 31. 5. 92, 1 os., M: ad-g (Grošelj, v tisku)

GAGA *Somateria mollissima*

Status: naključni gost

1. 7. 12. 91, 1 os., M: lz (dr)

ZIMSKA RACA *Clangula hyemalis*

Status: naključni gost

1. 11. 11.–2. 12. 90 max. 6 os. (AS) (Kmecl, Rižner, 1991)

V literaturi obstajajo še 3 podatki iz let 1858, 1890 in 1895 (Janžekovič 1984, Gregori 1979).

BELOLISKA *Melanitta fusca*

Status: naključni gost (3 podatki)

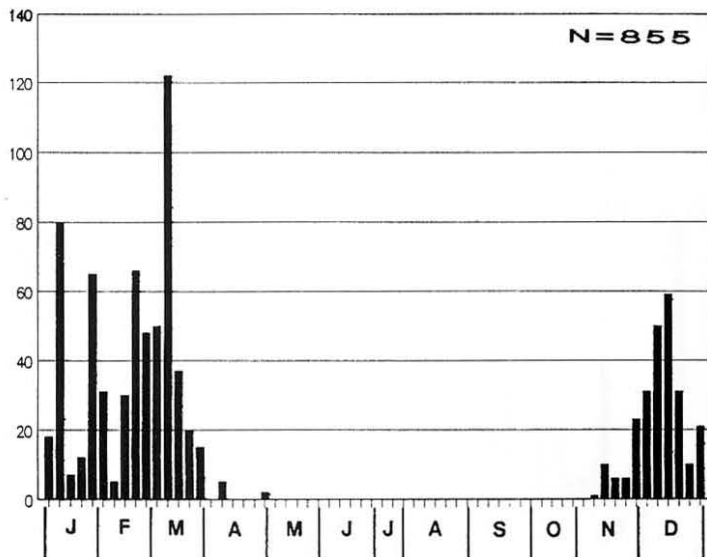
1. 2. 12. 84, 3 os., 2M, 1F (KK)

2. 30. 12. 84, 4 os., 2M, 2F, (KK)

3. 12. 1.–13. 1. 91, 9 os., M

ZVONEC *Bucephala clangula*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 100, 10. 3. 91), preletni gost jeseni (Nmax = 18, 18. 11. 92), zimski

Slika 18: *Bucephala clangula*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 18: *Bucephala clangula*: sum of pentad peaks 1991/1992

gost (Nmax = 80, 12. 1. 91) (41 podatkov).

Zadržuje se na globljih delih jezera (Obrh oziroma Stržen, požiralniki).

MALI ŽAGAR *Mergus albellus*

Status: preletni gost spomladi, zimski gost (6 podatkov).

Podatki: 23. 2. 91, 7 os.; 2. 3. 91, 2 os.; 16. 3. 91, 4 os.; 22. 3. 91, 4 os.; 30. 3. 91, 4 os.; 25. 1. 92, 1 os.; 17. 3. 91, 3 os. (KK).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 10. 3. 88, 3 os., F, (Kazmierczak 1988).

SREDNJI ŽAGAR *Mergus serrator*

Status: redek in maloštevilen preletni gost spomladi in jeseni, redek in maloštevilen zimski gost (3 podatki).

Podatki: 5. 4. 92, 2 os., M; 21. 11. 92, 1 os., ad-z/ad-g; 5. 12. 92, 1 os., F (SP).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 8. 12. 87, 4 os., 2M, 2F (AS); 24. 11. 90, 1 os. (AS).

SRŠENAR *Pernis apivorus*

Status: gnezditveno sumljiv

Podatki: 9. 6. 91, 1 os.; 15. 9. 91, 3 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: omenjata ga Anonimus (1987a) iz začetka avgusta 1986 in Anonimus (1987b) iz začetka julija 1987. Opazovali so ga tudi v začetku junija 1992 (Polak 1992). Zanimiv je tudi podatek 15. 5. 1960 (Gregori 1979); 14. 6. 85, 1 os. (IG).

ČRNI ŠKARNJEK *Milvus migrans*

Status: naključni gost

1. 7. 8. 86 1 os. (Anonimus 1987a)

2. 11. 5. 91 1 os.

RJAVI ŠKARNJEK *Milvus milvus*

Status: naključni gost

1. 7. 6. 92, 1 os. (Polak 1992)

OREL KAČAR *Circaetus gallicus*

Status: gnezditveno sumljiv

Podatki: 27. 4. 92, 2 os. (dr); 28. 5. 92, 1 os. (EB); 23. 9. 92, 1 os. (SP).

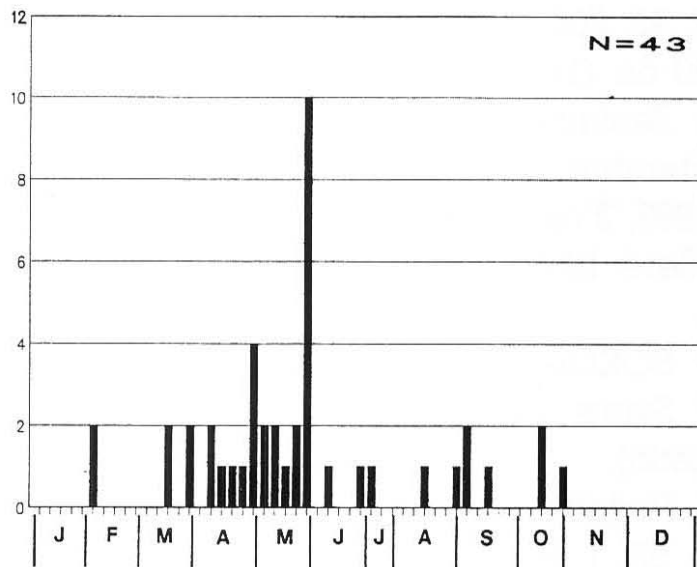
Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 17. 7. 89, 2 os., par na lovu (IG); 25. 7. 89, 2 os., par (IG); 8. 9. 90, 1 os.; 5. 7. 87, 1 os. (Anonimus 1987b).

RJAVI LUNJ *Circus aeruginosus*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 10, 28. 5. 92 (EB)), preletni gost jeseni, gnezditveno sumljiv (25 podatkov).

Poleti sva stalno opazovala eno samico, 31. 8. 91 pa en črn juvenilni primer.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 17. 7. 89, 1 os., F (IG).

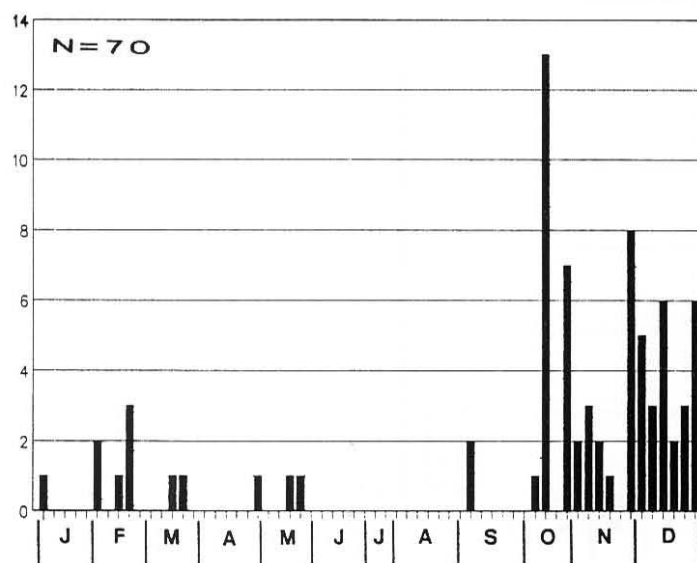
Slika 19: *Circus aeruginosus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 19: *Circus aeruginosus*: sum of pentad peaks 1991/1992

PEPELASTI LUNJ *Circus cyaneus*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 3, 22. 2. 92), preletni gost jeseni (Nmax = 13, 11. 10. 92), zimski gost (Nmax = 6, 12. 12. 92 (BR, AV)) (29 podatkov).

Zadržujejo se predvsem na poljih med Martinjakom in Dolenjim jezerom in na Cerkniškem polju.

Slika 20: *Circus cyaneus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 20: *Circus cyaneus*: sum of pentad peaks 1991/1992

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 20. 3. 88, 2 os., F, M (KK).

Kljub večkratnemu opazovanju proti mraku v zimskem času, prenočevališča nisva odkrila.

MOČVIRSKI LUNJ *Circus pygargus*

Status: preletni gost spomladi in jeseni (5 podatkov).

Podatki: 22. 2. 92, 1 os., F; 27. 4. 92, 1 os., M (dr); 24. 5. 92, 1 os., F; 23. 9. 92, 1 os., F (SP); 14. 11. 92, 1 os., F.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 5. 7. 51, 1 os., M (Gregori 1979); 29. 4. 89, 1 os., M (dr).

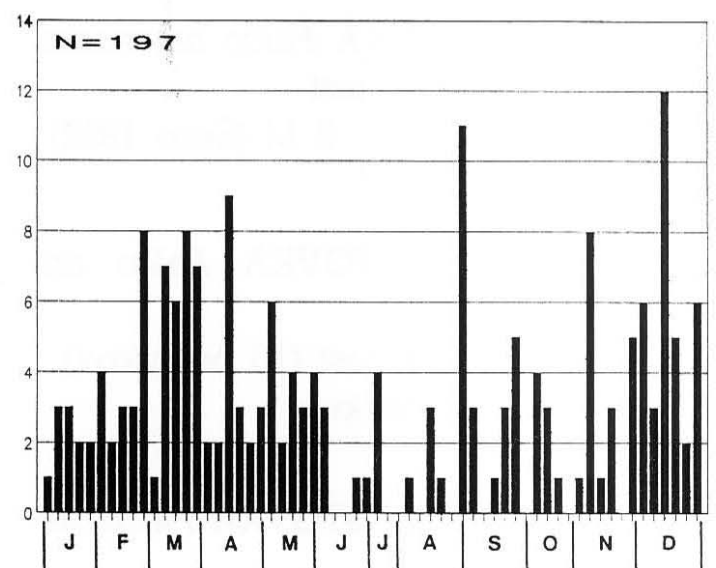
KRAGULJ *Accipiter gentilis*

Status: celoletni gost (12 podatkov).

Na jezeru se zadržujejo posamezni osebk, ki se tam hranijo.

SKOBEC *Accipiter nisus*

Status: celoletni gost (7 podatkov), med 10. 3. in 26. 9. ga na jezeru nisva opazila.

Slika 21: *Buteo buteo*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 21: *Buteo buteo*: sum of pentad peaks 1991/1992

KANJA *Buteo buteo*

Status: celoletni gost (Nmax = 10, 13. 12. 92; Nmax = 10, 1. 9. 92; Nmax = 8, 1. 3. 92 (BR, AV)) (70 podatkov).

Posebno zanimiva sta višek na začetku septembra in pozno jesenski višek.

KOCONOGA KANJA *Buteo lagopus*

Status: naključni gost

1. 21. 4. 91, 1 os. (KK)

VELIKI KLINKAČ *Aquila clanga*

Status: naključni gost

1. 26. 12. 89, 1 os. (KK)

PLANINSKI OREL *Aquila chrysaetos*

Status: naključni gost

1. 20. 3. 88, 1 os., juv. (KK)

RIBJI OREL *Pandion haliaëtus*

Status: naključni gost

1. 12. 5. 78, 1 os. (Gregori 1979)

Glavni vzrok odsotnosti te vrste je verjetno nizka voda v času preleta.

JUŽNA POSTOVKA *Falco naumanni*

Status: naključni gost

1. 29. 4. 89, 15 os., 2 M (Šere 1992)

NAVADNA POSTOVKA *Falco tinnunculus*

Status: celoletni gost (16 podatkov).

Posamezni primerki.

RDEČENOGA POSTOVKA *Falco vespertinus*

Status: redok preletni gost spomladi (4 podatki).

Podatki: 27. 4. 91, 1 os., M (dr); 24.

5. 92, 200 os.; 30. 5. 92, 50 os.; 11. 5. 91, 30 os. (DŠ).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 8. 5. 1987, 18 os. (KK); 29. 4. 1989, 2 os. (Šere 1992); 10. 5. 90, 320 os. (Šere 1990).

SOKOLIČ *Falco columbarius*

Status: neznan; naključni gost (3 podatki).

Podatki: 1. 12. 91, 1 os., M (AS); 23. 9. 92, 1 os. (SP); 18. 10. 92, 1 os. (MS); 18. 10. 92, 1 os., F.

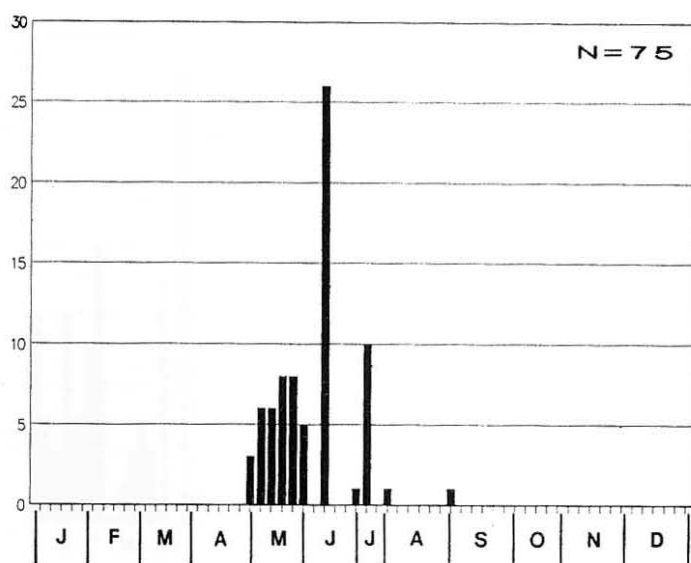
Verjetno ta vrsta ni tako redka, le poznamo je ne dovolj.

ŠKRJANČAR *Falco subbuteo*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 26, 28. 6. 91 (PT)), poletni gost, gnezditveno sumljiv (17 podatkov).

Podatki: 1. 9. 92, 1 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 3. 8. 86, 5. 8. 86, 6. 8. 86, 1 os. (Anonimus 1987a); 22. 9. 89, 1 os. (TJ).

Slika 22: *Falco subbuteo*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 22: *Falco subbuteo*: sum of pentad peaks 1991/1992

JEREBICA *Perdix perdix*

Status: neznan; naključni gost

1. 14. 3. 74, 2 os., par (Gregori 1979)

PREPELICA *Coturnix coturnix*

Status: gnezdilka

Izvangnezditveni podatek: 4. 9. 92, 1 os., poje

MOKOŽ *Rallus aquaticus*

Status: gnezdilka

Izvangnezditveni podatek: 12. 12. 73, 1 os. (Gregori 1979)

GRAHASTA TUKALICA *Porzana porzana*

Status: preletni gost spomladi, gnezdilka

Izvangnezditveni podatki: 27. 4. 92, 1 os.; 1. 5. 92, 3 os.; 1. 9. 92, 1 os.

MALA TUKALICA *Porzana parva*

Status: preletni gost spomladi, gnezditveno sumljiva (2 podatka).

Podatki: 1. 5. 92, 1 os., F; 6. 6. 92, 1 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: Polak (v tej publikaciji) omenja dva samca, ki sta se svatovsko oglašala na začetku junija 1992.

KOSEC *Crex crex*

Status: gnezdilka

Prvo petje 9. 5. (1992).

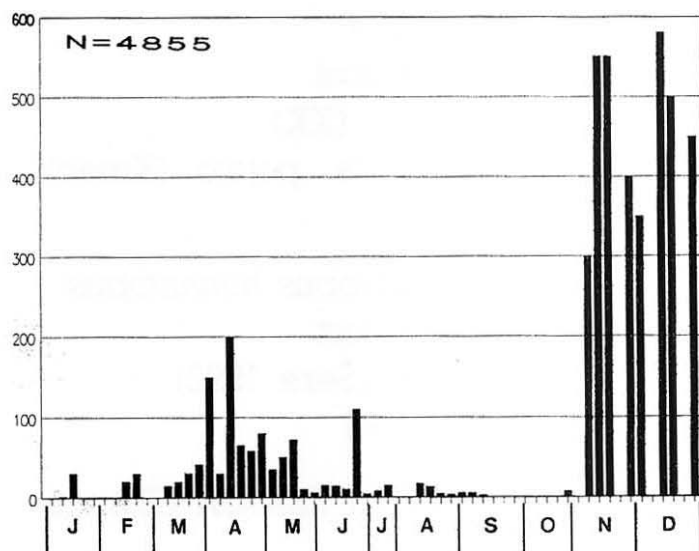
ZELENONOGA TUKALICA *Gallinula chloropus*

Status: gnezdilka

Podatki med 15. 4. in 10. 8.

ČRNA LISKA *Fulica atra*

Status: preletni gost spomladi

Slika 23: *Fulica atra*: vsota pentadnih viškov 1991/1992Fig. 23: *Fulica atra*: sum of pentad peaks 1991/1992

(Nmax = 200, 12. 4. 92), gnezdilka, preletni gost jeseni (Nmax = 550, 14. 11. 92), zimski gost (Nmax = 500, 13. 12. 92; Nmax = 500, 19. 12. 92) (52 podatkov).

Na preletu in zimovanju se zadržujejo v trstju po vsem jezeru in v bližini Dojic. Gnezdi tudi v Zadnjem kraju.

Prvi datum valjenja: 25. 4. V juniju opaženih največ 110 osebkov – 23. 6. 91. Juvenilne osebkove sva opazovala med 25. 6. in 8. 9.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 2. 8. 90, veliko os. (SP).

Na fenogramu se kažejo razlike med pojavljanjem črne liske na C. j. in pojavljanjem na Zbiljskem in Trbojskem jezeru (Trontelj 1992) oziroma v Škocjanskem zatoku (Škornik 1987). Novembra število ptic hitro (takoj, ko je površina jezera dovolj velika) doseže raven zimovanja, ki mu januarja sledi drastičen padec števila, zaradi ponavadi zelo nagle poledenitve. Visoke pomladne vode še ujamejo del selitve, ki pa se kmalu skrči na gnezdečo populacijo.

ŽERJAV *Grus grus*

Status: naključni gost

1. 17. 3. 85, 17 os. (KK)

2. 10. 3. 91, 3 os. pojejo (Kmecl, Rižner 1991)

POLOJNIK *Himantopus himantopus*

Status: naključni gost

1. 12. 5. 91, 1 os. (Šere 1992)

2. 9. 5. 92, 1 os., M

RJAVA KOMATNA TEKICA *Glareola pratincola*

Status: naključni gost

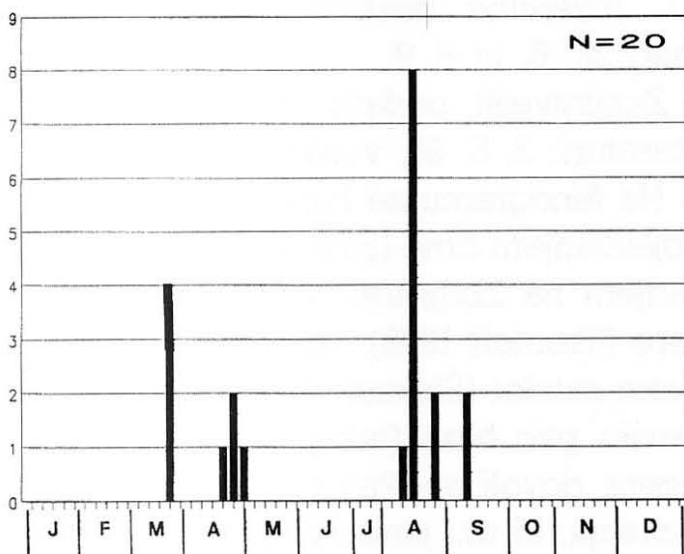
1. 30. 5. 92, 1 os. (Kmecl, Rižner 1992)

Med (valečimi) pribami je bila opažena tudi na avstrijskem Koroškem (Wruss 1992).

MALI DEŽEVNIK *Charadrius dubius*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 3, ad-g, 22. 3. 92) in poleti (Nmax = 5, 4 juv, 1 M: ad-g, 16. 8. 92) (10 podatkov).

Spomladi na vlažnih travnikih po vsem jezeru, poleti izključno na Rešetju. Poleti večinoma juvenilni osebk.

Slika 24: *Charadrius dubius*: vsota pentadnih viškov 1991/1992Fig. 24: *Charadrius dubius*: sum of pentad peaks 1991/1992KOMATNI DEŽEVNIK *Charadrius hiaticula*

Status: maloštevilen preletni gost spomladi in poleti (7 podatkov).

Podatki: 16. 3. 91, 1 os.; 25. 8. 91, 1 os.; 8. 9. 91, 5 os. (AS); 8. 9. 91, 1 os., juv; 9. 9. 91, 1 os. (AS); 1. 8. 92, 1 os., juv; 24. 3. 91, 6 os. (DŠ).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 10. 5. 86, 6 os., 1 M (Geister 1986); 28. 5. 86, 2 os. (IG).

ZLATA PROSENKA *Pluvialis apricaria*

Status: naključni gost

1. 14. 3. 74, pribl. 50 os. (Gregori 1979)

2. 14. 3. 92, 1 os.

Zanimivo datumsko ujemanje edinih dveh opazovanj, oddaljenih 18 let.

ČRNA PROSENKA *Pluvialis squatarola*

Status: naključni gost

1. 1. 9. 92, 1 os.

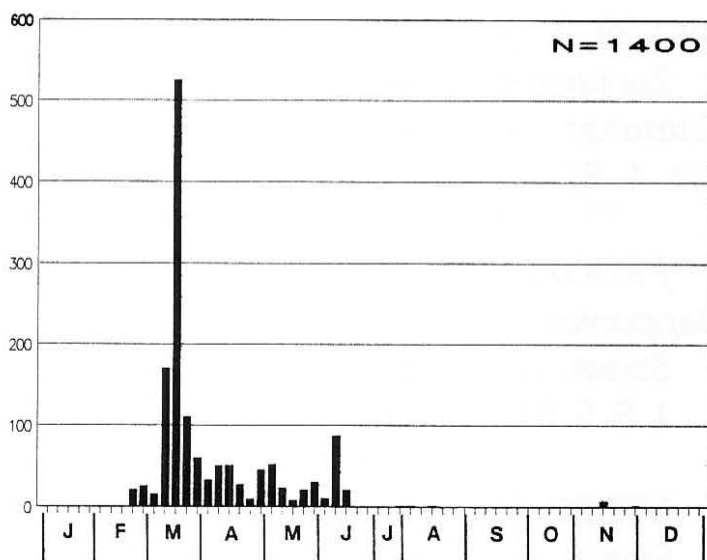
PRIBA *Vanellus vanellus*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 500, v eni jati, 14. 3. 92), gnezdilka, poletni gost, maloštevilen in reden preletni gost jeseni (Nmax = 7, 14. 11. 92) (34 podatkov).

Podatki: 30. 11. 91, 1 os.

Fenogram nam kaže izrazit vrh sredi marca, ki se kmalu izravna v gnezdečo populacijo. Poleti so bili opaženi le posamezni primerki, opazna pa sta tudi dva podatka iz novembrskega preleta iz dveh zaporednih let.

V letu 1993 sva 7 os. opazovala že 14. 2.

Slika 25: *Vanellus vanellus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 25: *Vanellus vanellus*: sum of pentad peaks 1991/1992

VELIKI PRODNIK *Calidris canutus*

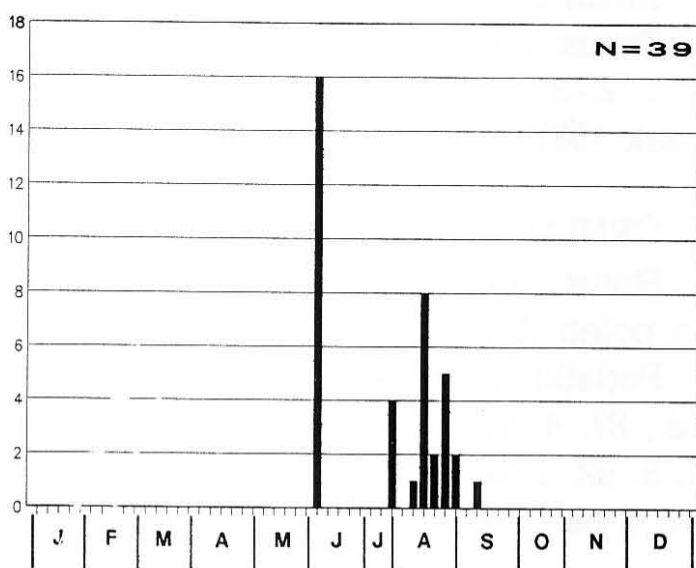
Status: naključni gost

1. 29. 3. 92, 1 os. (Kmecl, Rižner 1992)

PEŠČENEC *Calidris alba*

Status: naključni gost

1. 31. 8.–1. 9. 91, 1 os., juv (Kmecl, Rižner 1992)

Slika 26: *Calidris minuta*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 26: *Calidris minuta*: sum of pentad peaks 1991/1992

MALI PRODNIK *Calidris minuta*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 16, 2. 6. 92 (Polak, v tisku) in poleti (Nmax = 5, 25. 8. 91 (Kmecl, Rižner 1992)) (10 podatkov).

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 29. 4. 89, 2 os. (dr).

SRPOKLJUNI PRODNIK *Calidris ferruginea*

Status: naključni gost

1. 8. 9. 91, 1 os. (AS)

SPREMENLJIVI PRODNIK *Calidris alpina*

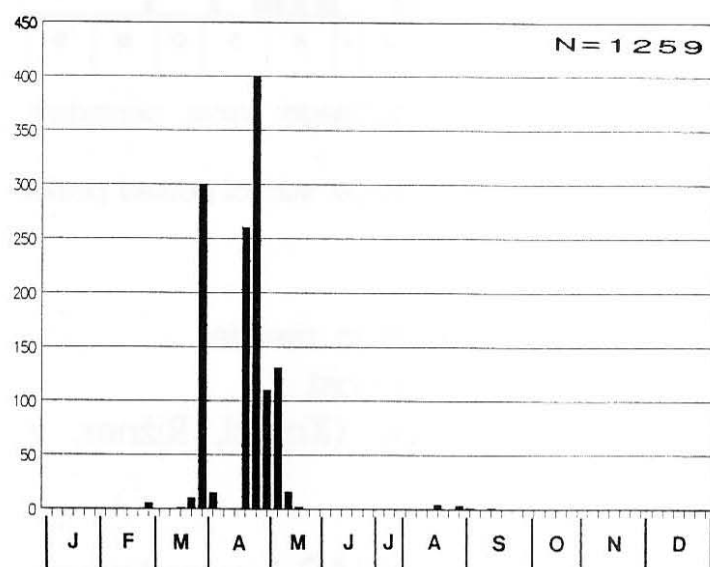
Status: preletni gost poleti (5 podatkov).

Podatki: 31. 8. 91, 2 os.; 1. 9. 91, 1 os.; 8. 9. 91, 1 os.; 9. 9. 91, 1 os.; 1. 8. 92, 2 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 25. 4. 87 (KK).

TOGOTNIK *Philomachus pugnax*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 300 v jati, 29. 3. 92; 400 v jati, 25. 4. 92) in poleti (20 podatkov).

Slika 27: *Philomachus pugnax*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 27: *Philomachus pugnax*: sum of pentad peaks 1991/1992

Poleti posamezni primerki. Spomladi se zadržujejo ob Obrhu in Dojicah.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 8. 5. 82, 400 os. (IG).

PUKLEŽ *Limnocryptes minimus*

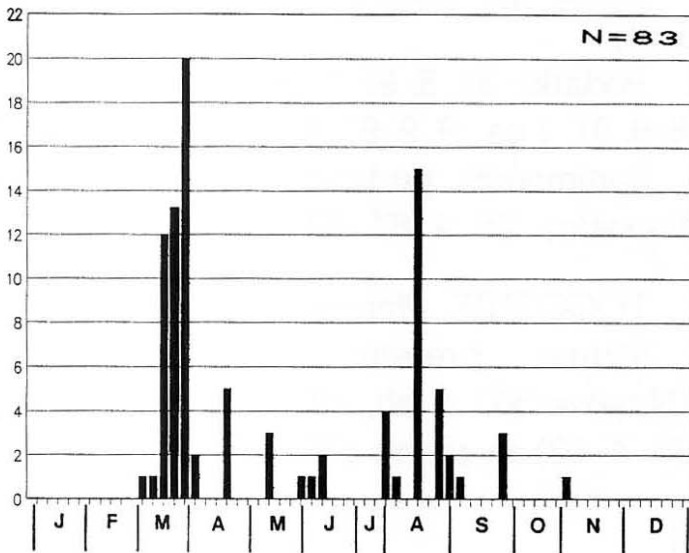
Status: naključni gost

1. 24. 3. 91, 1 os. (DŠ)

KOZICA *Gallinago gallinago*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 20 v jati, 29. 3. 92), gnezdilka, preletni gost poleti (Nmax = 14 v jati, 16. 8. 92) (22 podatkov).

Podatki: 2. 11. 91, 1 os.

Slika 28: *Gallinago gallinago*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 28: *Gallinago gallinago*: sum of pentad peaks 1991/1992

ČOKETA *Gallinago media*

Status: naključni gost

1. 1. 5. 92, 1 os. (Kmecl, Rižner, v tisku)

ČRNOREPI KLJUNAČ *Limosa limosa*

Status: rederek preletni gost spomladi (3 podatki).

Podatki: 10. 3. 91, 10 os.; 22. 3. 92, 4

os.; 29. 3. 92, 7 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 14. 3. 74, 1 os. (Gregori 1979); 22. 4. 87, 7 os. (Šere 1989).

PROGASTOREPI KLJUNAČ *Limosa lapponica*

Status: naključni gost

1. 8. 9. 91, 1 os. (Kmecl, Rižner 1992)

VELIKI ŠKURH *Numenius arquata*

Status: rederek preletni gost spomladi, gnezditveno sumljiv, rederek zimski gost (6 podatkov).

Prvi datum opažanja 6. 4., nato opažanja na začetku junija (Polak, v tisku). Zimski podatek: 13. 12. 92, 1 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 3. 8. 86, 1 os. (Anonimus 1987a); 7. 8. 86, 1 os. (Anonimus 1987a), 3. 4. 87, 1 os. (Erman 1987); 10. 3. 88, 9 os. (Kazmierczak 1988); 20. 3. 88, 6 os. (KK). Gregori (1979) ga omenja tudi kot gnezdilca.

MALI ŠKURH *Numenius phaeopus*

Status: naključni gost

1. 2.-3. 4. 87, maks. 10 os. (Kazmierczak 1987)

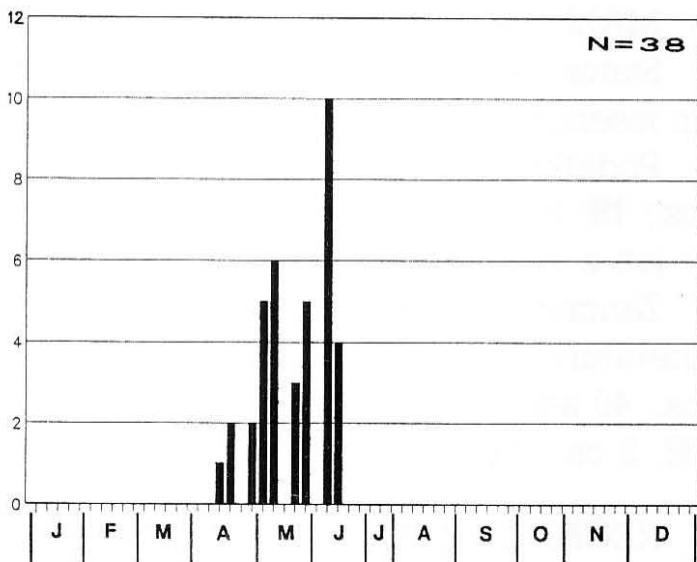
ČRNI MARTINEC *Tringa erythropus*

Status: rederek preletni gost spomladi in poleti (8 podatkov).

Podatki: 20. 4. 91, 1 os.; 20. 4. 92, 4 os.; 27. 4. 91, 5 os. (dr); 1. 5. 92, 1 os.; 1. 9. 92, 1 os.; 8. 9. 91, 1 os. (AS); 25. 8. 91, 2 os.; 1. 9. 91, 1 os.

RDEČENOGLI MARTINEC *Tringa totanus*

Status: gnezdilka (11 podatkov).

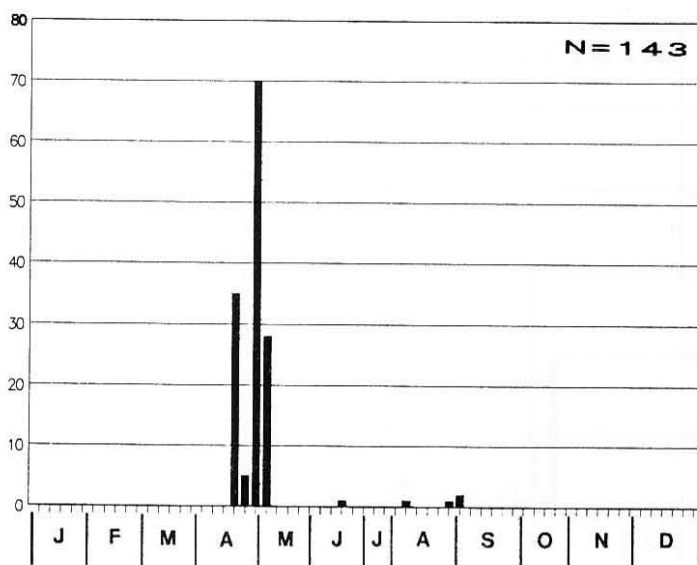
Slika 29: *Tringa totanus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 29: *Tringa totanus*: sum of pentad peaks 1991/1992

Opazovanja so omejena na gnezdilno obdobje, v tem času sva opazovala tudi več negnezdečih osebkov.

ZELENONOGI MARTINEC *Tringa nebularia*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 50 v jati, 27. 4. 91 (dr)) in poleti, poletni gost (12 podatkov).

Slika 30: *Tringa nebularia*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 30: *Tringa nebularia*: sum of pentad peaks 1991/1992

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 28. 5. 86, 3 os. (IG).

PIKASTI MARTINEC *Tringa ochropus*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 15, 25. 4. 92) in poleti, zimski gost (Nmax = 6, 27. 1. 91 (Kmecl, Rižner 1991)) (7 podatkov).

Avgusta opazovani juvenilni osebki.

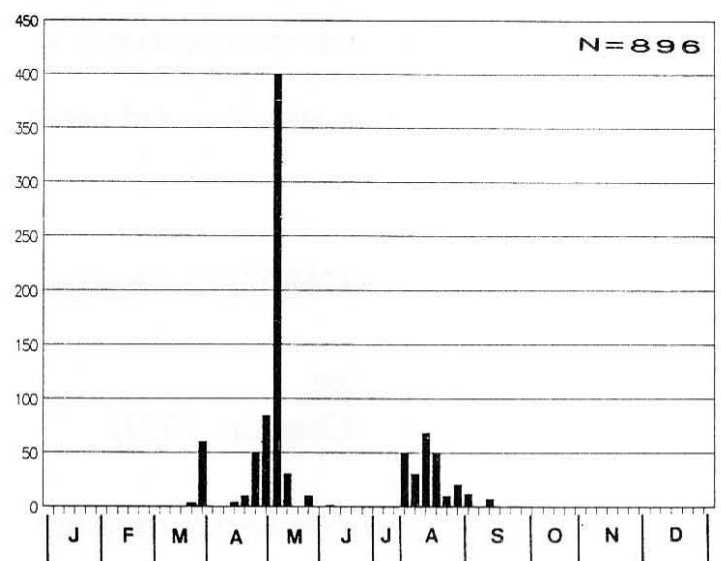
Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 6. 7. 87, 1 os. (Anonimus 1987b); 8. 7. 87, 3 os. (Anonimus 1987b); 10. 7. 87, 3 os. (Anonimus 1987b).

MOČVIRSKI MARTINEC *Tringa glareola*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 400, 1. 5. 92) in poleti (Nmax = 68, 10. 8. 91) (23 podatkov).

Podatki: 30. 3. 91, 60 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 8. 7. 87, 5 os. (Anonimus 1987b); Gregori (1979) ga omenja kot

Slika 31: *Tringa glareola*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 31: *Tringa glareola*: sum of pentad peaks 1991/1992

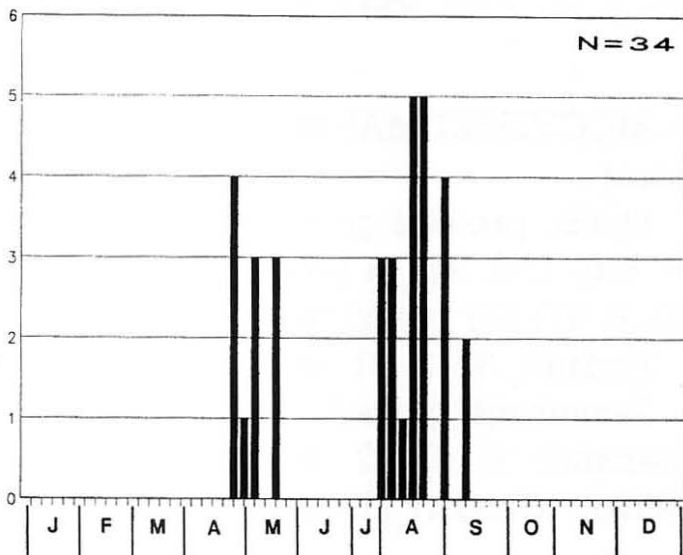
maloštevilnega gosta in verjetnega gnezdilca.

Višek v 18. pentadi (30. 3.) je bil verjetno posledica izredno slabega in hladnega vremena. Nesimetrična oblika poletnega fenograma je posledica slabe obdelave v juliju.

MALI MARTINEC *Actitis hypoleucos*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 4, 25. 4. 92) in poleti (Nmax = 5, 16. 8. 92; Nmax = 5, 23. 8. 92) (14 podatkov).

Opazovani posamični osebki.

Slika 32: *Actitis hypoleucos*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 32: *Actitis hypoleucos*: sum of pentad peaks 1991/1992

OZKOKLJUNI LISKONOŽEC *Phalaropus lobatus*

Status: naključni gost

1. 7. 5. 75, 12 os. (Gregori 1979)

ČRNOGLAVI GALEB *Larus melanocephalus*

Status: naključni gost

1. 16. 8. 91, 1 os., juv (Kmecl, Rižner 1992)

MALI GALEB *Larus minutus*

Status: redok preletni gost spomladi in jeseni, redok zimski gost (4 podatki).

Podatki: 12. 4. 92, 1 os.; 2. 6. 91, 30 os.; 18. 10. 92, 3 os.; 4. 1. 92, 1 os., ad-g, v jati z rečnimi galebi.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 11. 11. 90, 10 os.; 7. 5. 75, 41 os., 40 ad-g, 1 juv (Gregori 1979); 25. 4. 88, 3 os. (KK); 15. 5. 87, več os. (IG).

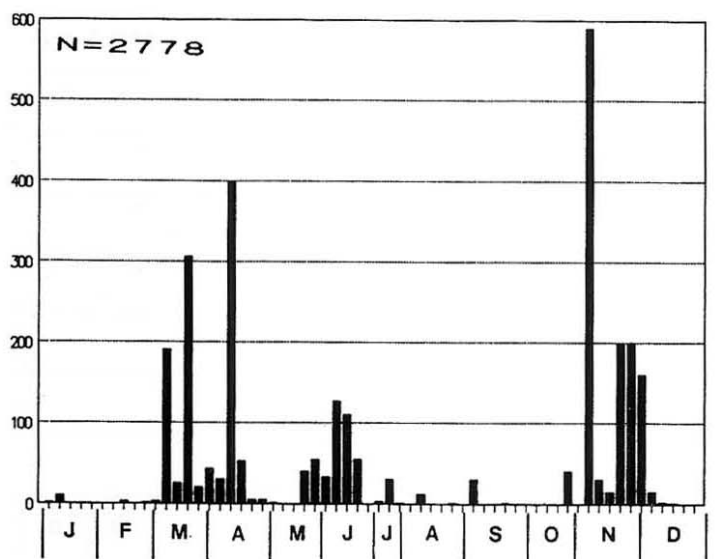
REČNI GALEB *Larus ridibundus*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 400, 12. 4. 92), poletni gost (Nmax = 110, 13. 6. 91), preletni gost jeseni (Nmax = 500, 7. 1. 92), zimski gost (Nmax = 160, 6. 12. 92) (48 podatkov).

Juvenilni osebki se pojavljajo avgusta.

Zadržujejo se najraje v plitki vodi, ki prekrije travnike, še posebej pri Jezerški gmajni in pod Lipsnjem. Priljubljena hrana so deževniki.

Več značilnih viškov: pozni jesenski prelet, spomladanski prelet, letovanje. V vmesnih fazah je bilo opazovanih

Slika 33: *Larus ridibundus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 33: *Larus ridibundus*: sum of pentad peaks 1991/1992

malo osebkov. Jeseni in pozimi na jezeru prenočujejo.

ZALIVSKI GALEB *Larus genei*

Status: naključni gost

1. 25. 7. 89, 4 os., ad-g (Geister 1990)

SIVI GALEB *Larus canus*

Status: preletni gost spomladi, preletni gost jeseni, zimski gost (Nmax = 70, 8. 12. 91) (13 podatkov).

Ponavadi v družbi z rečnimi galebi.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 15. 5. 87, več os. (IG).

bi. Juvenilni osebkovi se pojavljajo avgusta.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 8. 12. 87, 10 os. (AS).

TRIPRSTI GALEB *Rissa tridactyla*

Status: naključni gost

1. 7. 11. 92, 2 os., ljuv., ljuv/lz

ČRNONOGA ČIGRA *Gelochelidon nilotica*

Status: naključni gost

1. 2. 6. 92, 2 os., ad-g (Polak 1992)

SEVERNA ČIGRA *Sterna caspia*

Status: naključni gost

1. 9. 6. 91, 1 os. (Jančar, v tisku)

NAVADNA ČIGRA *Sterna hirundo*

Status: naključni gost

1. 26. 5. 88, 30 os. (IG)

2. 13. 6. 91, 1 os.

BELOLIČNA ČIGRA *Chlidonias hybridus*

Status: naključni gost

1. 10. 5. 90–13. 5. 90, 1–24 os. (Šere 1990)

2. 24. 5. 92, 1 os.

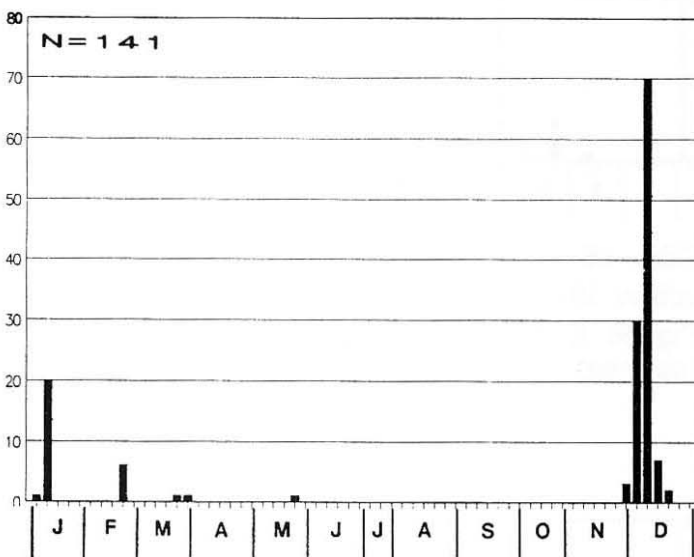
ČRNA ČIGRA *Chlidonias niger*

Status: preletni gost spomladi (Nmax = 550, 11. 5. 92) (5 podatkov).

Razmeroma pozen podatek (gnezditevno sumljiv): 13. 6. 91, 1 os.

Opažanja z eno izjemo vsa v maju.

Vrhunec preleta se za 4 dni razlikuje od tistega, ki ga omenja Šumberger (1988) za Ptuj leta 1987.

Slika 34: *Larus canus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 34: *Larus canus*: sum of pentad peaks 1991/1992

RJAVI GALEB *Larus fuscus*

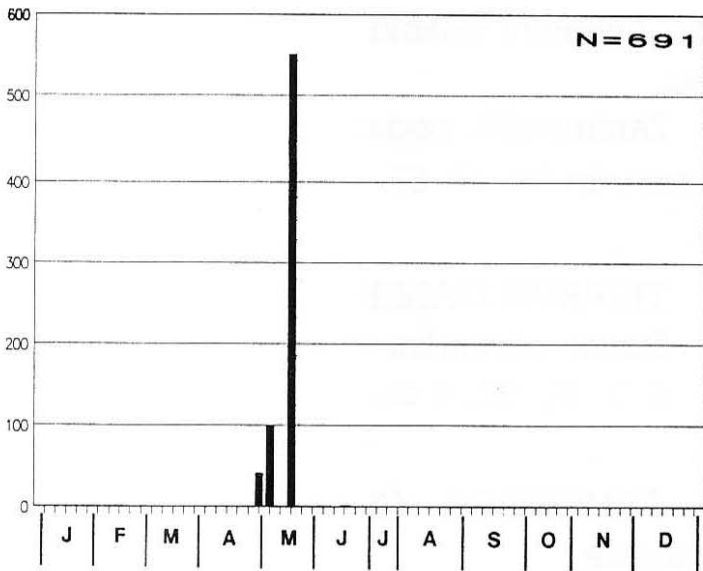
Status: naključni gost

1. 6. 6. 85, 2 os. (Šere 1985)

RUMENONOGI GALEB *Larus cachinnans*

Status: preletni gost spomladi in jeseni, zimski gost (9 podatkov).

Posamezni osebkovi, med drugimi gale-

Slika 35: *Chlidonias niger*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 35: *Chlidonias niger*: sum of pentad peaks 1991/1992

BELOPERUTA ČIGRA *Chlidonias leucopterus*

Status: maloštevilen preletni gost spomladi (3 podatki).

Podatki: 3. 5. 91, 10 os.; 11. 5. 91, 55 os.; 1. 5. 92, 20 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 13. 5. 90, 3. os. (Šere 1990).

Pojavljajo se skupaj s črnimi čigrami, vendar so precej manj številne.

VODOMEČ *Alcedo atthis*

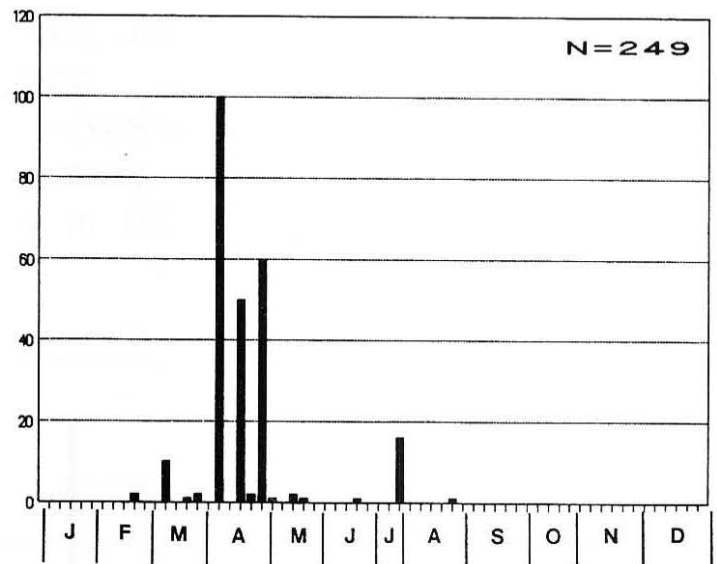
Status: gnezdilka, preletni gost jeseni (3 podatki).

Podatki: 27. 4. 91, 1 os. (dr); 25. 6. 91 (IG), podatek o gnezditvi; 18. 10. 92, 1 os.; 7. 11. 92, 1 os.

Zanimivejši podatki pred 1991 in v literaturi: 28. 8. 73, 2 os. (Gregori 1979); 12. 12. 73, 1 os. (Gregori 1979); 8. 9. 90, 2 os.; 11. 11. 90, 1 os., 24. 11. 90, 1 os. (AS).

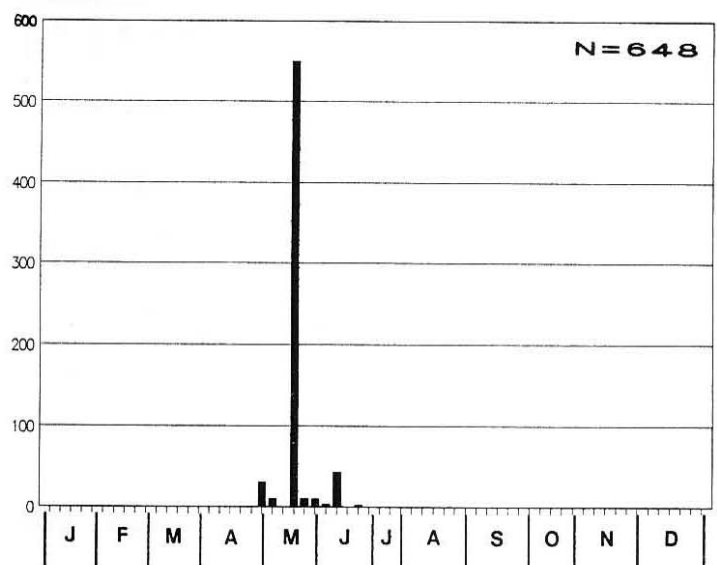
Podajava fenogram tudi za grivarja *Columba palumbus* in črnega hudour-

nika *Apus apus*, saj je v času preleta opaziti velike jate obeh vrst ob jezeru. Podatki o vrstah *Haliaeetus albicilla* in *Falco peregrinus* so za znanstveno uporabo dostopni pri avtorjih. Za vrsto *Haliaeetus albicilla* podajava fenogram.

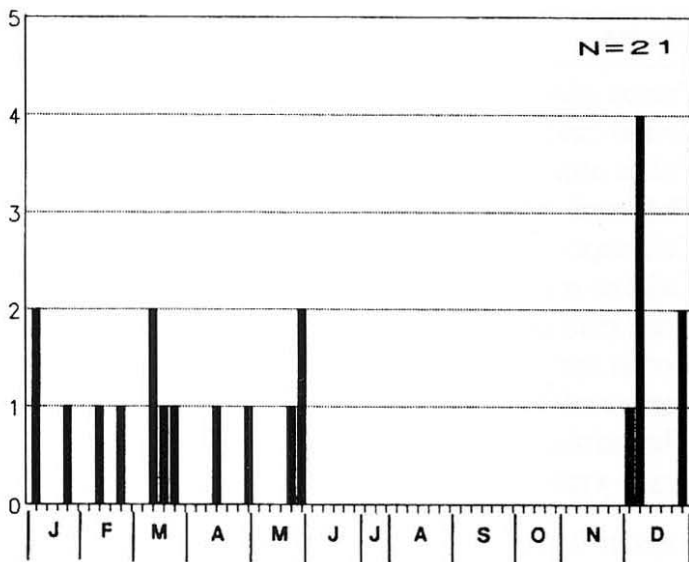
Slika 36: *Columba palumbus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 36: *Columba palumbus*: sum of pentad peaks 1991/1992

Slika 37: *Apus apus*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 37: *Apus apus*: sum of pentad peaks 1991/1992

Slika 38: *Haliaeetus albicilla*: vsota pentadnih viškov 1991/1992

Fig. 38: *Haliaeetus albicilla*: sum of pentad peaks 1991/1992

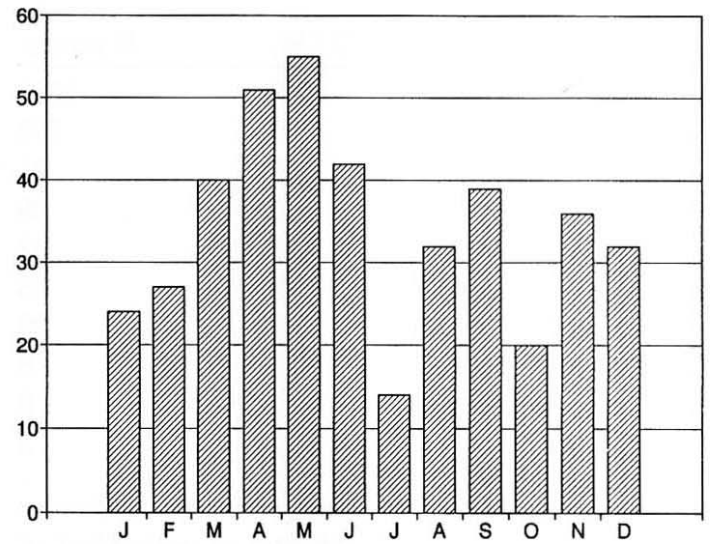
5. REZULTATI IN RAZPRAVA

Cerkniško jezero je med najpomembnejšimi področji za prelet in zimovanje ptic v Sloveniji. Vključno s predhodnimi raziskavami smo opazovali na jezeru 95 vrst vodnih ptic (ptic pevk nismo upoštevali) in 20 vrst ujed.

Ob visoki vodi je kar 26 km² veliko jezero privlačno počivališče za preletnike, klateže in zimovalce.

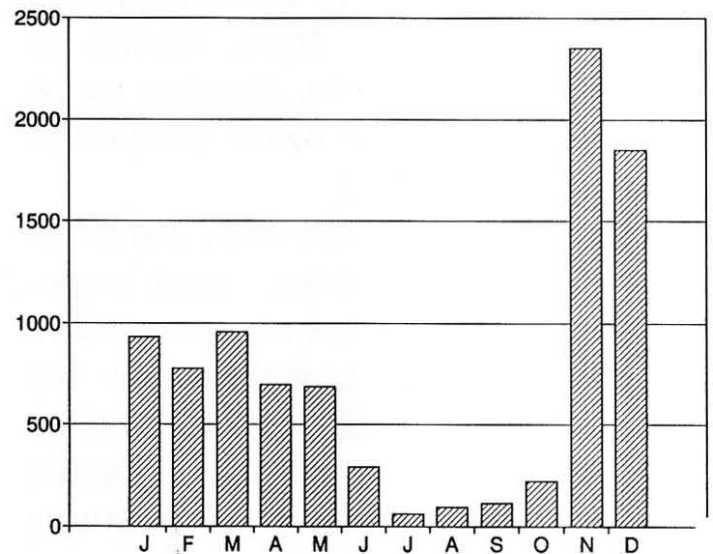
Osnovno razpravo o posameznih vrstah sva vključila že v sistematskem delu. Tu podajava samo kratko skupno obravnavo.

Pomembnejši zimovalci, tudi kar se številčnosti tiče, so črna liska, žvižgavka, dolgorepa raca, raca žličarica, črnogri ponirek, polarni slapnik. Vsaj v decembru je C. j. poleg Škocjanskega zatoka in Sečoveljskih solin najpomembnejše prezimovališče v Sloveniji za črno lisko (Zbiljsko jezero približno 160 os. (Trontelj 1992)) in žvižgavko. Prese-

Slika 39: Letni potek spreminjanja števila vrst vodnih ptic in ujed na Cerkniškem jezeru (1991/1992)

Fig. 39: Annual variation in the number of waterfowl species and birds of prey at Lake Cerknica (1991-1992)

Slika 40: Letni potek spreminjanja številčnosti vodnih ptic in ujed na Cerkniškem jezeru (seštevek povprečnih mesečnih vrednosti po vrstah) (1991/1992)

Fig. 40: Annual variation in the number of waterfowl and birds of prey at Lake Cerknica (sum of their mean monthly values) (1991/1992)

neča pa majhno število malih ponirkov in sivih čapelj. Raca potapljavke *Aythya*, *Bucephala* se v manjšem številu zadržujejo nad globljimi deli jezera. Razmeroma veliko in stalno je tudi število pepelastih lunjev.

VRSTA	D (%)	N povpr.
<i>Anas platyrhynchos</i>	77,8	1031
<i>Fulica atra</i>	10,3	273
<i>Bucephala clangula</i>	2,6	21
<i>Aythya fuligula</i>	2,3	39
<i>Aythya ferina</i>	1,8	42
<i>Larus ridibundus</i>	1,2	25
<i>Anas penelope</i>	1,0	20
<i>Larus canus</i>	0,8	15
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	0,7	8
<i>Buteo buteo</i>	0,3	2
druge vrste	1,2	-

Tabela 1: Pregled zimujočih ptic za december in januar 1991/1992

Table 1: Birds wintering a Lake Cerknica in December and January 1991/1992

Spomladi je najštevilčnejši prelet močvirskega martinca, togotnika, pribe, črne in beloperute čigre. Redko se ustavlja južna postovka, številne pa so tudi nekatere druge ujede (škrjančar, rdečenoga postovka).

Jezero gosti tudi celo vrsto gostov, ki se na njem prehranjujejo, med najpomembnejšimi so čaplje, saj se na jezeru bolj ali manj redno pojavljajo prav vse čaplje ornitofavne Slovenije. Poleti se tukaj ustavljajo tudi mladostni osebkni ponirkov, rac, galebov, čiger in drugih pobožnikov.

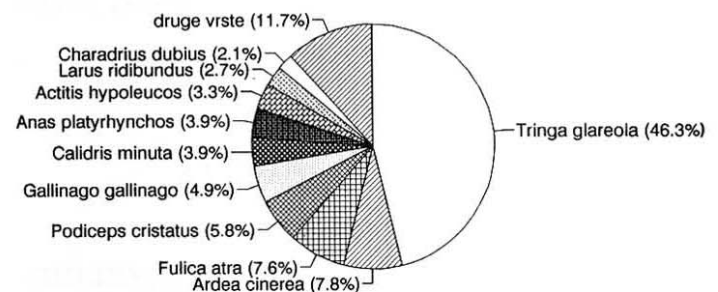
Pobrežniki se zadržujejo predvsem na Rešetu, kjer ostane še manjša vodna površina s primernimi plitvinami. Tukaj je najpomembnejša postaja za prelet pobožnikov v centralni Sloveniji.

Ugotovljenih je bilo tudi veliko favni-
stično pomembnih opažanj redkih vrst ptic, tako v zadnjem času, kot tudi v prejšnjih letih (*Cygnus cygnus*, *Glareola pratincola*, *Tadorna tadorna*, *Branta leucopsis*, *Plegadis falcinellus*, *Somateria molissima*, *Calidris canutus*, *Limosa lap-*

VRSTA	D (%)	N povpr.
<i>Tringa glareola</i>	46,3	26
<i>Ardea cinerea</i>	7,8	5
<i>Fulica atra</i>	7,6	7
<i>Podiceps cristatus</i>	5,8	6
<i>Gallinago gallinago</i>	4,9	5
<i>Calidris minuta</i>	3,9	3
<i>Anas platyrhynchos</i>	3,9	4
<i>Actitis hypoleucos</i>	3,3	3
<i>Larus ridibundus</i>	2,7	5
<i>Charadrius dubius</i>	2,1	3
druge vrste	11,7	-

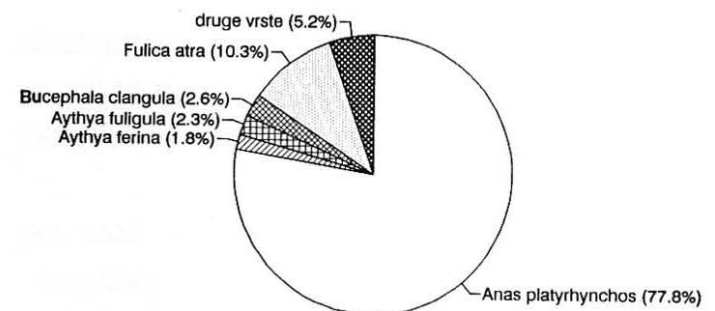
Tabela 2: Pregled dominantnih vrst za avgust 1991/1992

Table 2: Dominant species for August 1991/1992

Slika 41: Dominantnost in povprečno število zimujočih ptic za december in januar 1991/1992 (povprečno število, računano brez terenov, v katerih vrsta ni bila opažena)

Fig. 41: Dominance and average number of birds wintering in December and January 1991/1992 (average number does not cover the counts in which species were not observed)

Slika 42: Dominantnost ptic in povprečno število ptic v avgustu 1991/1992 (povprečno število ptic, računano brez terenov, v katerih vrsta ni bila opažena)

Fig. 42: Dominance of birds and their average number in August 1991/1992 (average number does not cover the counts in which species were not observed)

ponica, *Phalaropus lobatus*, *Gelochelidon nilotica*, *Sterna caspia* – podajava samo nekaj zanimivejših opažanj, druga so v sistematskem delu).

Številčnost in pestrost vrst poleg drugih faktorjev (predvsem človeškega) v veliki meri določa trenutna površina jezera. Jezero se lahko napolni v dveh dneh, prazni pa se precej počasneje. V zimskem obdobju pa na številčnost in pestrost vrst vpliva predvsem, v kolikšni meri je jezero zamrznjeno.

V naslednjih letih bo treba organizirati stalen opazovalni sistem za spremljanje dinamike preleta in zimovanja, predvsem na lokalnem nivoju, saj dosežanje posamezne akcije lahko dajo samo trenutno sliko ornitofavne Cerknjskega jezera.

LITERATURA

- ANONIMUS (1987a): Mednarodni raziskovalni tabor Cerknica '86, ZOTK, Ljubljana.
- ANONIMUS (1987b): Mednarodni raziskovalni tabor Cerknica '87, ZOTK, neobjavljeni rezultati.
- BARTHEL, P. H., HILL, A. (1988): Die Limicola – Liste der Voegel der Westpalaearktis, Limicola, 2 (Sonderheft): 12–36.
- BIBIČ, A. (1988): Ptice vodnih zbiralnikov severovzhodne Slovenije, *Acrocephalus*, 9 (37–38): 25–48.
- BIBIČ A. et al. (1992): Ornitološka kronika 1990, *Acrocephalus*, 13 (50): 29–32.
- ERMAN, C (1987): Belorepec *Haliaeetus albicilla*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 8 (34): 59.
- GEISTER, I. (1980): Slovenske ptice, Mladinska knjiga, Ljubljana.
- GEISTER, I. (1983): Ornitološki atlas notranjskih kraških polj, *Acrocephalus*, 4 (17–18): 63.
- GEISTER, I. (1986): Komatni deževnik *Charadrius hiaticula*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 7 (30): 60.
- GEISTER, I. (1990): Prelestne prikazni, samozaložba, Ljubljana 1990.
- GREGORI, J. (1979): Prispevek k poznavanju ptičev Cerknjskega jezera in bližnje okolice, *Acta carsologica*, VIII/7: 305–329.
- GREGORI, J. (1984): Čopasti ponirek *Podiceps cristatus*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 5 (19–20): 22.
- GREGORI, J. (1984): Prepelica *Coturnix coturnix*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 5 (19–20): 24.
- GREGORI, J. (1989): Favna in ekologija ptičev Pesniške doline (SV Slovenija, Jugoslavija), *Scopolia*, 19: 1–59.
- GROŠELJ, P. (1982): Črna štorclja *Ciconia nigra*, Redke vrste, *Acrocephalus*, 3 (11–12): 30.
- GROŠELJ, P. (1991): Žličarka *Platalea leucorodia*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 12 (49): 151.
- GROŠELJ, P. (v tisku): Ornitološki izlet na Cerknjsko jezero dne 31. 5. 1992, *Acrocephalus*.
- JANČAR, T. (1991): Gnezdenje sivogrlega ponirka *Podiceps grisegena* na Cerknjskem jezeru, *Acrocephalus*, 12 (48): 50–56.
- JANČAR, T. (1992): Osredok na Cerknjskem jezeru, Poročila od koderkoli, *Acrocephalus* 13 (55): 191.
- JANŽEKovič, F. (1984): Pojavljanje zimske race *Clangula hyemalis* v Sloveniji, *Acrocephalus*, 5 (19–20): 17–18.
- KAZMIERCZAK, K. (1987): Tatarska žvižgavka *Netta rufina*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus* 8 (33): 43.
- KAZMIERCZAK, K. (1987): Mali škurh *Numenius phaeopus*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 8 (33): 45.
- KAZMIERCZAK, K. (1988): Navadni zvonec *Bucephala clangula*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 9 (35–36): 17.
- KMECL, P., RIŽNER, K. (1991): Zimska rasa *Clangula hyemalis*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 12 (49): 152.
- KMECL, P., RIŽNER, K. (1991): Žerjav *Grus grus*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 12 (49): 156.
- KMECL, P., RIŽNER, K. (1991): Pikasti martinec *Tringa ochropus*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 12 (49): 157.
- KMECL, P., RIŽNER, K. (1991): Zlatouhi ponirek *Podiceps auritus*, Iz ornitološke beležnice, *Acrocephalus*, 12 (49): 149.
- KMECL, P., RIŽNER, K. (1992): Labod pevec *Cygnus cygnus*, Iz ornitološke beležnice, *Acro-*

cephalus, 13 (54): 152.

KMECL, P., RIŽNER, K. (1992): Duplinska gos *Tadorna tadorna*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (54): 152.

KMECL, P., RIŽNER, K. (1992): Rjava komatna tekica *Glareola pratincola*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (54): 154.

KMECL, P., RIŽNER, K. (1992): Veliki prodnik *Calidris canutus*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (54): 152.

KMECL, P., RIŽNER, K. (1991): Poletni prelet pobrežnikov *Larilimicolae* na Cerkniskem jezeru v letu 1991, Acrocephalus, 13 (50): 17–20.

POLAK, S. (1992): Ornitološki raziskovalni tabor na Cerkniskem jezeru, poročilo, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, Ljubljana, neobjavljeno.

RUBINIČ, B., VREZEC, A. (1992): Rjavka *Aythya marila*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (52): 87.

SOVINC, A. (1988): Zimski ornitološki atlas Slovenije 1984/85–1987/88, Acrocephalus 9 (37–38): 48–55.

SOVINC, A. (1990): Ptice doline Drage pri Igu (Ljubljansko barje, Slovenija) v letih 1978–88 in naravovarstvena vprašanja, Varstvo narave, 16: 101–117.

ŠERE, D. (1985): Rjavi galeb *Larus fuscus*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 6 (25): 48.

ŠERE, D. (1985): Rdečenogi martinec *Tringa totanus* gnezdi v Sloveniji, Acrocephalus, 6 (25): 35–36.

ŠERE, D. (1986): Komatni deževnik *Charadrius hiaticula*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 7 (30): 60.

ŠERE, D. (1986): Bela štoklja *Ciconia ciconia*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 7 (29): 37.

ŠERE, D. (1989): Črni martinec *Tringa erythropus*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 10 (39–40): 23.

ŠERE, D. (1990): Rdečenoga postovka *Falco vespertinus*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 11 (46): 108.

ŠERE, D. (1990): Belolična čigra *Chlidonias hybrida*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 11 (46): 111.

ŠERE, D. (1991): Obročkanje ptičev v Sloveniji v obdobju 1983–1990, Proteus, 53 (6): 211–218.

ŠERE, D. (1992): Velika bobnarica *Botaurus stellaris*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (52): 85.

ŠERE, D. (1992): Južna postovka *Falco naumanni*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (50): 23.

ŠERE, D. (1992): Rdečenogi polojnik *Himantopus himantopus*, Iz ornitološke beležnice, Acrocephalus, 13 (54): 153.

ŠKORNIK, I. (1987): Prezimovanje črne liske *Fulica atra* v Škocjanskem zatoku v letih 1982–86, Acrocephalus, 8 (33): 31–36.

ŠKORNIK I., MAKOVEC T., MIKLAVEC M. (1990): Favnistični pregled ptic slovenske obale, Varstvo narave, 16: 49–99.

ŠTUMBERGER, B. (1988): »Razvoj oblačnosti« pri močvirskih čigrah *Chlidonias* in nenaden pojav morske srake *Haematopus ostralegus*, Acrocephalus, 9 (37–38): 68–69.

TRONTELJ, P. (1992): Prispevek k poznavanju avifavne Zbiljskega in Trbojskega akumulacijskega jezera na reki Savi, Acrocephalus, 13 (50): 2–16.

WRUSS, W. (1992): Pomembna avifavnistična poročila o gostujočih vrstah na avstrijskem Koroškem, Acrocephalus 13 (54): 141.

ŽGAVEC, V. (1991): Namesto uvoda, Acrocephalus 12 (48): 49.

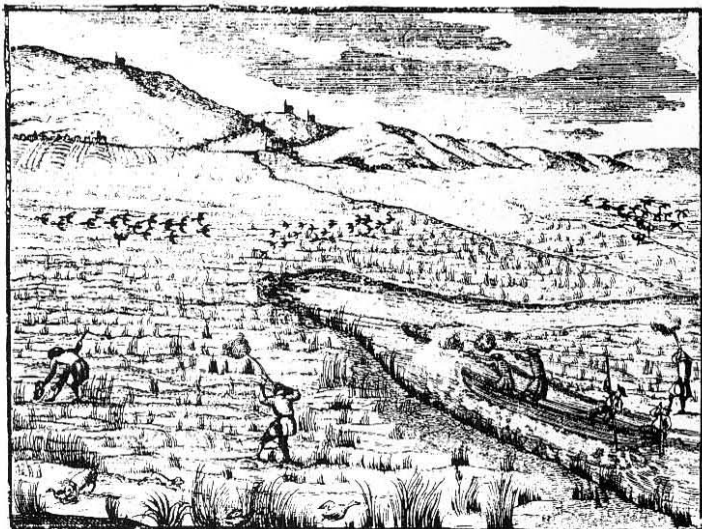
POVZETEK

Avtorja podajata pregled vodnih ptic in ujed Cerkniskega jezera. V raziskavi je dan poudarek na spremljanju številčnosti na preletu in zimovanju. Predstavljeni so metoda štetja in rezultati, zbrani v letih 1991 in 1992. Poleg tega so ovrednoteni tudi starejši podatki. Vključno s predhodnimi raziskavami je bilo na jezeru opaženih 95 vrst vodnih ptic (ptice pevke niso zajete v članku) in 20 vrst ujed. Cerknisko jezero je poleg slovenske morske obale verjetno najpomembnejše prezimovališče v Sloveniji za črno lisko in žvižgavko v decembru. Relativno veliko in stalno je pozimi število pepelastih lunjev. Spomladi je najštevilčnejši prelet močvirskega martinca, togotnika, pribe, črne in beloperute čigre. Redko se ustavlja južna postovka, številne pa so nekatere druge ujede. Poleti se na jezeru zadržuje predvsem manjše število pobrežnikov in čapelj. Opaženih je bilo tudi precej favnističnih redkosti. V članku so podani tudi fenogrami (seštevki pentadnih viškov za leti 1991/1992) za najpogostejše preletnike in zimovalce.

SUMMARY

In the article a survey of the waterfowl and birds of prey of Lake Cerknica is presented. The main aim of this research was to monitor the number of birds on their passage and wintering. Also presented are the census method and the results obtained in 1991 and 1992. Some older data were evaluated as well. Including all previous observations, 95 waterfowl species were recorded on the lake (passeriformes were not included) and 20 species of birds of prey. Lake Cerknica is, apart from the Slovene coast, probably the most important wintering quarters in Slovenia for the Coot and Wigeon species in the month of December. The number of Hen-harriers is in winter relatively great and constant. The most numerous spring passage migrants are Wood Sandpipers, Ruffs, Lapwings, and Black as well as White-winged Black Terns. Lesser Kestrel stops here very rarely, while some other birds of prey are rather numerous. In summer primarily some waders, herons and egrets are seen on the lake. Observed there were quite few faunistic rarities. The article includes phenograms (sums of pentad peaks for the years of 1991 and 1992) for the most frequent passage migrants and winter residents.

*Primož Kmecl, Karin Rižner, Riharjeva
28, 61111 Ljubljana*

**FONDACIJA
ZA EVROPSKO NARAVNO DEDIŠČINO**

STIFTUNG
EUROPÄISCHES NATURERBE (SEN)

Fondacija je bila ustanovljena leta 1987, v evropskem letu okolja kot vseevropska ustanova. Njena matična pisarna je v Nemčiji, zastopstva pa ima v mnogih zahodnoevropskih državah ter v Grčiji in na Madžarskem. Namen njenega delovanja je pomagati pri evropsko pomembnih naravovarstvenih projektih in združevanje Evrope pri varovanju narave. Njeno vodilo pri tem je spoznanje, da se okolja in narave ne da varovati proti volji ljudi, ki tam živijo, temveč vedno le skupaj z njimi. Saj nas ne združuje le skupna zgodovina in kultura, ampak tudi skupna naravna dediščina.

S projektom CERKNIŠKO JEZERO se ukvarja Martin Schneider-Jacoby, ki je pri SEN zadolžen za koordinacijo dela v vzhodni Evropi. Slovenski naravovarstveni javnosti ja znan zlasti po uspešnem vodenju zaščite Lonjskega polja ob srednjem toku reke Save.

Fondacija za evropsko naravno dediščino je v letu 1992 priskrbela denarna sredstva za tisk te številke Acrocephalusa, za tisk posebne informacijske brošure z opisom projekta v slovenščini, za modernizacijo pisarne DOPPS (računalnik, kopirni stroj) in za kritje stroškov letošnjih terenskih raziskav. Denar za podporo pri zaščiti Cerknškega jezera je dalo na voljo ministrstvo za okolje nemške zvezne države Hessen. Ob tej priložnosti se obema najlepše zahvaljujemo!